

VGR Analys 2019:22

Koncernkontoret

2019-06-04

Utvärdering av Västerhavsveckan

En utvärdering av processer, resultat och
framtider

Innehåll

1	Inledning	8
1.1	Satsningens bakgrund	8
1.2	Utvärderingsuppdraget.....	8
1.2.1	Utvärderingens syfte	8
1.2.2	Utvärderingsfrågorna	8
1.3	Metod och genomfört arbete	9
1.3.1	Bortfallsanalys av enkäten	10
1.3.2	Rapportens disposition.....	11
1.3.3	Guide till bedömningar av utvärderingsfrågorna	12
2	Om Västerhavsveckan.....	13
2.1	Målgrupp, vision, syfte och mål.....	13
2.1.1	Deltagande och aktiviteter	13
2.2	Organisation, struktur och finansiering.....	16
3	Relevans och effektivitet.....	18
3.1	Västerhavsveckan skapar en ökad medvetenhet om havsmiljöfrågor hos allmänheten	18
3.2	Deltagandet har bidragit till ökad samverkan mellan befintliga marina aktörer – och i viss mån lett till nya kontakter	20
3.3	Västerhavsveckan skapar förutsättningar att stärka marina näringar framförallt på lång sikt.....	21
3.4	Aktiviteter under Västerhavsveckan motsvarar aktörernas förväntningar och ligger i linje med deras värdegrund.....	22
3.5	Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?	22
4	Nyttiggörande och spridning.....	24
4.1	Deltagande aktörer bedömer att Västerhavsveckan skapar ett stort mervärde	24
4.1.1	Uppmärksamma havsmiljöfrågor.....	25
4.1.1	Ökad publicitet för den enskilda organisationen.....	25
4.1.2	Uppväxling av ordinarie verksamhet genom Västerhavsveckans aktiviteter ..	25
4.1.3	Förbättrade kontaktnät och nya samarbeten.....	26

4.1.4	Besöksnäringen och de marina näringarna gynnas	26
4.1.5	Tillgång till en bredare målgrupp.....	26
4.1.6	Västerhavsveckan bidrar till ett påverkansarbete gentemot politiken	27
4.2	Västerhavsveckan når ut till en bred målgrupp - men det finns förbättringspotential	27
4.3	Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?	28
5	De generella perspektiven.....	30
5.1	De generella perspektiven.....	30
5.1.1	Miljö.....	30
5.1.2	Jämställdhet och integration.....	30
5.1.3	Internationalisering	31
5.2	De fyra huvudområdena i VG2020.....	32
5.2.1	En ledande kunskapsregion.....	32
5.2.2	En region för alla.....	33
5.2.3	En region där vi tar globalt ansvar	34
5.2.4	En region som syns och engagerar.....	35
5.3	Arbetsätt och fokusområden inom Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om .	36
5.3.1	De fyra arbetssätten.....	37
5.3.2	Fyra fokusområden	37
5.4	Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?	40
6	Organisationsform.....	42
6.1	Regionen upplevs som en naturlig samordningsaktör för Västerhavsveckan.....	42
6.2	SWOT-analys av Miljönämnden som värdorganisation.....	43
6.3	En värdorganisation bör vara kunnig och engagerad.....	44
6.4	Analys	45
6.5	Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?	46
7	Framtida utmaningar	47
7.1	Vilka frågor i förfrågningsunderlaget besvaras?.....	47
7.1.1	Utmaningar finns på flera nivåer	47

7.1.2	Verksamheten är inte riggad för att möta stora utmaningar.....	48
7.1.3	Framtida möjligheter.....	48
7.2	Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?	49
8	Slutsatser och rekommendationer	51
8.1	Slutsatser	51
8.2	Rekommendationer	52
	Bilaga: Enkät till medarrangörer för Västerhavsveckan	54

Sammanfattning

Västerhavsveckan är en årlig återkommande temavecka i Västra Götaland för att uppmärksamma och öka kunskapen om havsmiljön i Västerhavet. Under denna samarbetar Västra Götalandsregionen med universitet, organisationer, institutioner och företag för att lyfta havsmiljöfrågor och väcka intresse för ett hållbart nyttjande av havets resurser, och detta görs genom att erbjuda en vecka fylld av aktiviteter för alla åldrar. Västerhavsveckan vill även stärka och utveckla nya kontakter mellan olika marina aktörer, näringsliv och organisationer, som i förlängningen kan leda till ett starkare arbete för ett hållbart nyttjande av havets resurser.

Syftet med utvärderingen har varit att belysa den verksamhet som har genomförts inom ramen för Västerhavsveckan ur ett process- och resultatperspektiv. Syftet har vidare varit att se över nuvarande organisationsform, och utgöra ett underlag för beslut om veckans framtida verksamhet och finansiering.

Följande är utvärderingens centrala **slutsatser**:

Västerhavsveckan är ett uppskattat arrangemang med ett stort antal årliga deltagare.

Västerhavsveckan fungerar mycket väl, och medarrangörerna har ett stort förtroende för ”varumärket”. **Intresset för och antalet besökare under Västerhavsveckan ökar.**

Antalet platser där aktiviteter arrangeras under Västerhavsveckan har fördubblats mellan 2014 och 2018, från 33 till 66 platser, antalet aktiviteter har under samma tidsperiod ökat från 400 till 1000 och antalet medarrangörer har ökat från ett 50-tal till cirka 100 arrangörer. Insatsen har även utvidgats till andra regioner.

Stort förtroende för projektansvariga. Västerhavsveckan drivs av eldsjälarna med ett stort engagemang och passion för klimatfrågor. Evenemanget har etablerat väl fungerande former för såväl planering som genomförande, och tar framgångsrikt tillvara på erfarenheter från tidigare år. Samtidigt som engagemanget från projektansvariga är en uppenbar styrka ser vi även att det resulterar i en mycket personberoende verksamhet.

Värdorganisationen har legitimitet och tyngd. Att en offentlig aktör som VGR står som värd ger trovärdighet till evenemanget, och det uppfattas även vara en garant för att fokus på de centrala frågorna kan behållas. VGR:s värdskap ger legitimitet och tyngd; var i den organisationen sedan värdskapet kan eller bör ligga är inte en fråga som engagerar medarrangörerna. Det finns också en **tydlig koppling till regionala strategier** som VG 2020 och Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om.

Svagt arbete vad gäller jämställdhet, integration och internationalisering. Miljömässig hållbarhet rör själva kärnan i Västerhavsveckans verksamhet, men strategier, mål och engagemang för de resterande tre perspektiven behöver förtydligas.

Momentum i klimatarbetet skapar förutsättningar för Västerhavsveckan att engagera en bredare målgrupp. Klimatdebatten är en högt prioriterad fråga i media och även en viktig fråga för väljare och allmänhet. Engagemanget för frågorna borde kunna öka möjligheterna att få med fler och andra aktörer så som mindre kommuner. **Tidpunkten medför vissa begränsningar** i förhållande till vilka målgrupper man har möjlighet att nå; om ambitionen är att nå ut till fler skolor eller få till ett ökat deltagande från högskolan behöver insatser även utanför själva veckan initieras.

Västerhavsveckan når ut till många återkommande aktörer men mindre till andra ”utanför kretsen”. Västerhavsveckan engagerar och samverkar mestadels med återkommande aktörer från år till år. En del väljer att avstå något år för att sedan komma tillbaka andra år. Kännedomen om satsningen är relativt begränsad till regionen och de aktörer som deltar, och det finns en potential i att kommunicera insatsen utomregionalt för att få bättre synlighet, inspirera och skapa synergier till liknande satsningar.

Begränsade resurser utgör ett tillväxthinder. De resurser som allokeras till Västerhavsveckan är små i förhållande till de ambitioner som veckan bör kunna ha och skulle kunna uppnå. Det skulle behövas en stabilare bas att stå på vad gäller längre framförhållning och större personresurser för att kunna driva på ett mer strategiskt arbete med t ex att nå ut till en bredare målgrupp.

Utvärderingen formulerar slutligen ett antal **rekommendationer**:

Tydligare fokus på horisontella perspektiv som jämställdhet och integration. Givet de prioriteringar som VGR och har vad gäller jämställdhet och integration är detta en viktig fråga att synliggöra och uppmärksamma i Västerhavsveckans fortsatta arbete. Mål och indikatorer kopplade till dessa perspektiv kan förtydligas.

Utveckla strategier och prioriteringar för att nå ut till andra målgrupper. Det finns en medvetenhet bland projektansvariga att Västerhavsveckan att många aktörer som borde kunna vara intresserade av att delta i dag inte gör det. De bristfälliga resurser som projektorganisationen har är en stark anledning till detta. Detta pekar på ett behov av en analys varför vissa väljer att inte vara med, vilket kan utgöra ett underlag för en strategi för vilka målgrupper man faktiskt vill nå ut till, primärt och sekundärt, och hur detta kan göras.

Se över dokumentation och uppföljning för att minska personberoendet. Framförallt ser vi ett behov av tydligare kvantitativ dokumentation av aktiviteter och indikatorer kopplade till de generella perspektiven. Omfattningen och ambitionsnivån bör dock tydligt anpassas efter den kapacitet som finns att ta till sig och hantera informationen.

Se över formerna för Västerhavsveckans projektpersonal. Projektledaren anlitas årligen under en period som underkonsult, vilket försvårar möjligheterna att arbeta långsiktigt med veckan, och kan förmedla ett intryck att detta ses som en mindre viktig verksamhet.

Skapa synergier mellan Västerhavsveckans aktiviteter och andra initiativ som pågår under hela skolåret. Det vore det önskvärt att hitta kopplingar till andra aktiviteter och initiativ, för att ytterligare sprida kännedomen om Västerhavsveckan och det som veckan verkar för.

Västerhavsveckan bör även fortsatt ligga under VGR:s miljönämnd. Att en offentlig aktör står som värd ger trovärdighet till evenemanget, och är en garant för att fokus på de centrala frågorna kan behållas. Ytterst få har synpunkter på var i VGR evenemanget lämpligen bör ligga, men ingen ifrågasätter heller att miljönämnden är rätt plats.

Utökade personresurser för planering och genomförande av Västerhavsveckan är avgörande för att ovanstående punkter ska kunna förverkligas.

1 Inledning

1.1 Satsningens bakgrund

Västerhavsveckan är en årlig återkommande temavecka i Västra Götalandsregionen för att uppmärksamma och öka kunskapen om havsmiljön i Västerhavet. Under denna samarbetar Västra Götalandsregionen med universitet, organisationer, institutioner och företag för att lyfta havsmiljöfrågor och väcka intresse för ett hållbart nyttjande av havets resurser, och detta görs genom att erbjuda en vecka fylld av aktiviteter för alla åldrar. En viktig del i Västerhavsveckan är också att stärka och utveckla nya kontakter mellan olika marina aktörer, näringsliv och organisationer, som i förlängningen kan leda till ett starkare arbete för ett hållbart nyttjande av havets resurser.

Den första Västerhavsveckan genomfördes år 2008. Tio år senare, 2018, lockade evenemanget över 100 arrangörer med ca 1000 aktiviteter som besöktes av cirka 65 000 personer. Under 2018 deltog (förutom Västra Götaland) Halland och delar av Skåne samt i begränsad omfattning Nordjylland och Östfold.

Västerhavsveckan finansieras av Västra Götalandsregionens miljönämnd med 1,6 miljoner kronor årligen. Medverkande arrangörer kan söka bidrag för genomförandet av aktiviteter hos VGR (upp till 50 % av kostnaderna, och maximalt 50 000 kronor), i övrigt ställer de upp på egen bekostnad. Projektledningen sitter på Västra Götalandsregionen och planeringen sker genom öppna arbetsgruppsmöten till vilka samtliga arrangörer bjuds in.

1.2 Utvärderingsuppdraget

1.2.1 Utvärderingens syfte

Syftet med utvärderingen är att belysa den verksamhet som har genomförts inom ramen för Västerhavsveckan ur både ett process- och resultatperspektiv. Syftet är vidare att se över nuvarande organisationsform då utvärderingens slutsatser och rekommendationer ska utgöra underlag/inspel om västerhavsveckans framtida verksamhet och finansiering.

1.2.2 Utvärderingsfrågorna

Förfrågningsunderlaget angav att syftet med utvärderingen var att beskriva och värdera genomförandet av Västerhavsveckan. Detta har skett med utgångspunkt i följande sammanlagt tretton utvärderingsfrågor, under fem rubriker:

Relevans och effektivitet

- I vilken utsträckning har Västerhavsveckan levt upp till det uppsatta syftet?
- I vilken utsträckning har de sammanlagda aktiviteterna motsvarat förväntningarna?

Nyttiggörande och spridning

- I vilken utsträckning har genomförandet skapat ett mervärde för deltagande aktörer?
- I vilken utsträckning når Västerhavsveckan ut till intressanta aktörer som kan vara aktuella att medverka?

Generella perspektiv

Inom VG2020 pekas särskilt ut jämställdhet, miljö, internationalisering och integration

- I vilken utsträckning beaktar Västerhavsveckan de generella perspektiven?
- I vilken utsträckning arbetar Västerhavsveckan med att bidra till Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om?

Organisationsform

- Finns det alternativa organisationsformer som är bättre än att Västerhavsveckan ligger direkt under Västra Götalandsregionens miljönämnd?
- En SWOT-analys som belyser VGR / miljönämnden som värdorganisation
- Vilka kriterier är viktiga för en lyckad värdorganisation?

Framtida utmaningar

- Vilka framtida utmaningar finns?
- Är verksamheten riggad för att möta dessa framtida utmaningar?
- Vilka framtida möjligheter ser de intervjuade parterna på utvecklingen av Västerhavsveckan?
- Skiljer sig synen åt på utvecklingen mellan aktörer i och utanför Västra Götaland?

1.3 Metod och genomfört arbete

Materialinsamlingen har bestått av en blandning av kvalitativa och kvantitativa metoder för insamling och analys av data. Efter ett första startmöte med uppdragsgivaren genomfördes sammanlagt 30 djupintervjuer med ett antal kategorier aktörer. En enkät skickades ut till totalt 163 medarrangörer i de olika evenemangen under Västerhavsveckan, och 59 svarade på denna. Den låga svarsfrekvensen föranledde oss att göra en bortfallsanalys (se nedan).

I tabell 1 presenterar vi metodvalen i materialinsamlingen, vilka frågeområden respektive materialinsamlingsmoment bidrar till att besvara samt kommentarer om hur materialinsamlingen genomförts.

WSP:s utvärdering baseras på materialinsamling i följande delar:

Tabell 1. Metod och material

Datakälla	Kommentar kring datainsamlingens genomförande och syfte
Desk research	En viktig del i utvärderingen har varit att sammanställa och gå igenom projektets lägesrapporter, tidigare rapporter samt övrig dokumentation kopplat till genomförandet, exempelvis underlag kring aktiviteter.
Intervjuer med verksamhetsansvariga på VGR	Syftet med dessa intervjuer var att få en bild av projektets genomförande samt hur organisation och styrning har fungerat. Sammantaget har tre intervjuer genomförts.
Enkätundersökning till medarrangörer	En webbenkät skickades ut till medarrangörer som tidigare år deltagit under veckan. Syftet var att fånga upp medarrangörernas syn på Västerhavsveckan, t ex mervärde, utvecklingspotential etc. Efter ett första utskick gjordes två påminnelser, en sista gång genom VGR. Totalt svarade 59 av 163 respondenter på enkäten. (se bortfallsanalys nedan).
Fördjupade telefonintervjuer med medarrangörer	För att komplettera enkäten genomfördes även 23 kvalitativa intervjuer med medarrangörer från olika områden. Detta innefattar alltifrån kommuner, föreningar, företag, museum, myndigheter med flera.
Fördjupade telefonintervjuer med samordnare från andra regioner	Två intervjuer genomfördes med samordnare från andra regioner, dvs Halland och Skåne.
Fördjupade telefonintervjuer med politiker	Två intervjuer genomfördes med politiker som varit involverade i initieringen eller genomförandet av Västerhavsveckan. Syftet var att få en bild av hur politiken ser på syftet med satsningen samt vad man från politiskt håll anser att satsningen har levererat.

1.3.1 Bortfallsanalys av enkäten

En enkät skickades ut till medarrangörer baserat på den adresslista som ansvariga för Västerhavsveckan förfogar över. Sammanlagt skickades enkäten till 183 mejladresser, varav vissa var felaktiga, autosvarsinställda om längre tjänsteledigheter samt några som svarat och informerat om att de inte har tillräckligt med insikt och erfarenhet för att kunna svara på frågorna. Några svarade att en kollega svarat på enkäten för deras organisations räkning.

Efter exkludering av dessa mailadresser kvarstod 163 som mottog enkäten. Av dessa svarade 59 på minst en fråga vilket motsvarar en svarsfrekvens på 36,2 procent. Detta är en, enligt vår erfarenhet, låg svarsfrekvens. I en andra och sista påminnelse skickades även en mejl från VGR för att uppmuntra mottagarna att svara, men denna särskilda vädjan hade endast marginell effekt.

Några möjliga förklaringar till varför så många mottagare (104 av 163) valt att inte besvara enkäten kan vara följande:

- Adresslistan från VGR som användes för enkäten innefattar inte enbart medarrangörer som ofta eller nyligen deltagit, utan även sådana som inte gjort det
- Sannolikt har flera av de 104 inte meddelat att de inte svarade pga de skäl som nämndes tidigare, t ex att en kollega svarade i stället
- Det finns dubletter bland personer som får enkätutskicket, eftersom vissa personer både ansvarar för deras personliga mail och organisationens mailadress – och då bara svarade från en av dessa adresser
- En medarrangör upplevde svårigheter med att öppna enkäten på mobilen - något som kan ha varit fallet för fler som därmed valt att inte påbörja enkäten (dock menar leverantören av enkätverktyget att detta inte varit ett problem här)

Den mest betydande konsekvensen av ett stort bortfall i en enkätundersökning är att de som väljer att svara på enkäten tenderar att besitta annorlunda egenskaper, i detta fall annan uppfattning av Västerhavsveckan, jämfört med de som inte svarar på enkäten. Enkätsvaren kan därför avvika från totalpopulationens egentliga uppfattning. Exempelvis kan de som är mest positivt inställda till Västerhavsveckan vara överrepresenterade bland de som svarat på enkäten, vilket leder till en allt för positiv bild av veckan. Det motsatta kan också vara fallet, alltså att de som är mest negativt inställda till veckan väljer att svara på enkäten eftersom de ser en möjlighet till att visa sitt missnöje och chans till förändring. Denna negativa bias uppstår oftast då respondenter har ett större åtagande (t ex resurser i form av tid eller pengar, eller en fråga som är mycket central för respondenten och dennes organisation) i det som undersöks. Så är fallet inte uppenbart här, vilket gör det troligt att det är de mest engagerade i Västerhavsveckan som valt att svara på enkäten. Fördelen är givetvis att de har en klarare bild av veckan och därmed ger deras svar en mer rättvis bild av hur det faktiskt ser ut. Men baksidan är att enkätsvaren inte lyckas fånga in de oengagerades åsikter, något som kan vara viktigt om man t ex vill veta varför de är, just, oengagerade.

Det inre bortfallet är lågt: 53 av de 59 som påbörjade enkäten fullföljde och svarade på alla frågor.

1.3.2 Rapportens disposition

Denna rapport börjar – efter detta inledande kapitel – med en beskrivning i kapitel 2 av Västerhavsveckan. I kapitel 3 diskuteras Västerhavsveckans relevans och effektivitet, och kapitel 4 analyseras dess nyttiggörande och spridning. Kapitel 5 redogör för hur Västerhavsveckan beaktar de generella perspektiven, i kapitel 6 analyseras dess organisationsform och i kapitel 7 diskuteras de framtida utmaningar veckan står inför.

Avslutningsvis sammanfattar vi i kapitel 8 rapportens tydligaste slutsatser och presenterar ett antal rekommendationer.

1.3.3 Guide till bedömningar av utvärderingsfrågorna

Varje kapitel avslutas med en sammanfattande bedömning av verksamhetens leverans för respektive utvärderingsfråga. För de utvärderingsfrågor som är formulerade som ”I vilken utsträckning...” gör WSP bedömningar enligt följande skala:

- Inte alls – Verksamheten anses inte ha genomfört något arbete/levererat några resultat inom denna aspekt.
- I begränsad utsträckning – Verksamheten har genomfört punktinsatser eller enstaka aktiviteter/levererat begränsade och avgränsade resultat på ett fåtal punkter, men har i flera avseenden inte genomfört ett arbete/levererat ett resultat.
- I viss utsträckning – Verksamheten har genomfört en del aktiviteter/levererat en del resultat, dessa täcker dock inte alla aspekter av frågan eller är i vissa avseenden otillräckliga.
- I relativt hög utsträckning – Verksamheten har genomfört ett systematiskt arbete/levererat goda resultat men vi ser viss förbättringspotential/utvecklingsmöjligheter.
- I hög utsträckning – Verksamheten har genomfört ett systematiskt arbete/levererat mycket goda resultat och vi ser ingen eller begränsad förbättringspotential inom ramen för nuvarande resurstilldelning.

2 Om Västerhavsveckan

Västerhavsveckan är ett initiativ av miljönämnden i Västra Götalandsregionen som främst syftar till att uppmärksamma havsmiljöfrågor och väcka intresset för ett hållbart nyttjande av havets resurser. 2008 arrangerades Västerhavsveckan för första gången, och sedan dess har den, med undantag för 2009, arrangerats varje sommar. De senaste åren har antalet besökare per år varit cirka 65 000 på närmare 1000 olika aktiviteter utspridda på ungefär 65 platser längs västkusten. Över 100 aktörer arrangerade aktiviteter under veckan 2018 och dessa arrangörer uppvisade en stor spännvidd då såväl myndigheter av olika slag som både privata företag och ideella föreningar och organisationer deltog.

Västerhavsveckan har varje år finansierats av Västra Götalandsregionens miljönämnd och beloppet har de senaste åren varit 1,6 Mkr per år. Medarrangörerna kan ansöka om finansiellt stöd som kan täcka 50 procent av deras utgifter i samband med aktiviteterna som anordnas. Merparten av aktiviteterna är gratis för besökare och deltagare, men för några av dem tar man ut en deltagar- eller besöksavgift.

2.1 Målgrupp, vision, syfte och mål

Det ursprungliga syftet med Västerhavsveckan var att öka medvetenheten om Västerhavets betydelse i ett nationellt perspektiv och att synliggöra såväl Västerhavets betydelse och miljöproblem som de åtgärder som behöver sättas in. En bärande del handlade vidare om att väcka intresset och stärka engagemanget för dessa frågor. Detta mål lever kvar och på senare år har syftet breddats till att även stärka och utveckla nya kontakter mellan olika marina aktörer, näringsliv och organisationer samt mellan SME-företag inom marina näringar och turistnäringen. Västerhavsveckan kan delas upp i tre övergripande syften:¹

1. Uppmärksamma och öka kunskapen om havsmiljön i Västerhavet.
2. Stärka och utveckla nya kontakter mellan olika marina aktörer, näringsliv och organisationer.
3. Stärka och utveckla SME-företag inom marina näringar och turistnäringen.

Den primära målgruppen är allmänheten, det vill säga människor i alla åldrar, med eller utan ett intresse för havsmiljö. Variationen i aktiviteterna bidrar till att målgruppen breddas och både fastboende och turister deltar i aktiviteterna. Många aktiviteter är riktade till barn som i sin tur får med sig föräldrar samt mor- och farföräldrar.

2.1.1 Deltagande och aktiviteter

I början av varje år bestäms ett tema som ska genomsyra den kommande sommarens vecka. Temat bestäms av projektledningen och det ska inspirera arbetet och sätta prägel på årets vecka. Temat är inget bindande som varje medarrangör måste anpassa sina aktiviteter efter utan visar sig framförallt under invigningen, i de större aktiviteterna och i marknadsföringen av veckan. Två exempel på teman är ”Havet igår, idag och imorgon” och ”Havet utifrån våra sinnen”.

¹ Avsiktsförklaring 2018

Medarrangörernas verksamheter är inte sällan unika eller åtminstone specifika, vilket leder till att de aktiviteter som anordnas under veckan uppvisar en bredd och skiljer sig från varandra. Exempel på aktiviteter är säsafari, prova havskajak, blomstervandringar, besöka en fyrplats, uppleva det marina kulturarvet, lära sig om hållbart fiske, filmvisningar och interaktiva vattenexperiment. Det erbjuds även insatser så som föreläsningar, diskussioner med forskare och utställningar. Variationen i aktiviteter leder till att det finns något för alla åldrar och temaveckan når därmed ut till en bredare målgrupp.

VGR har vidare formulerat följande krav på aktörer som vill delta i Västerhavsveckan:

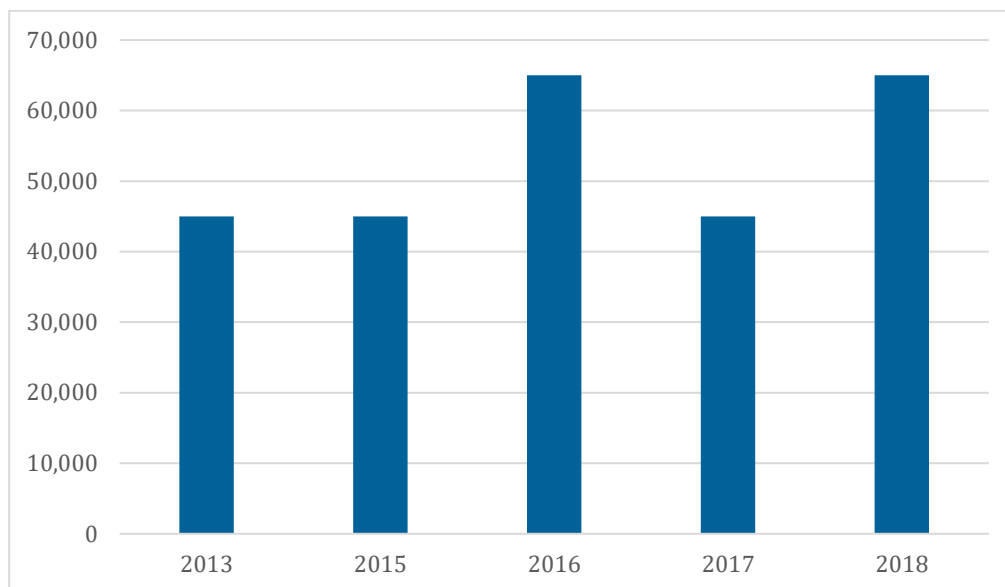
- Aktiviteten ska genomföras under den veckan som avsätts
- Aktiviteten ska vara inriktad på havsmiljön
- Aktiviteten ska vara något utöver den ordinarie verksamheten

När det kommer till företag är ett ytterligare krav att de genom sitt deltagande ska erbjuda något extra - exempelvis rabatterat pris, guidning eller liknande. Västerhavsveckan har även blivit en plattform för politiska diskussioner. 2018 arrangerades två debatter där 15 regionalpolitiker deltog och diskuterade frågor gällande havsmiljöfrågor. Frågorna som togs upp var bland annat utvecklingen av blå näringar, dvs hållbar försörjning av energi, näringsriktiga livsmedel, förnyelsebara material och förbättrad hälsa. Representanter från samtliga riksdagspartier deltog. Utöver detta så invigde vice statsminister Isabella Lövin evenemanget 2018 med ett tal och miljöminister Karolina Skog besökte en aktivitet på Naturhistoriska museet.

2016 deltog Halland och delar av Skåne för första gången i Västerhavsveckan och när evenemanget arrangerades 2018 så arrangerades aktiviteter på 27 olika orter i dessa regioner. 2018 medverkade för första gången även Nordjylland i Danmark och Østfold i Norge, dock i begränsad utsträckning.

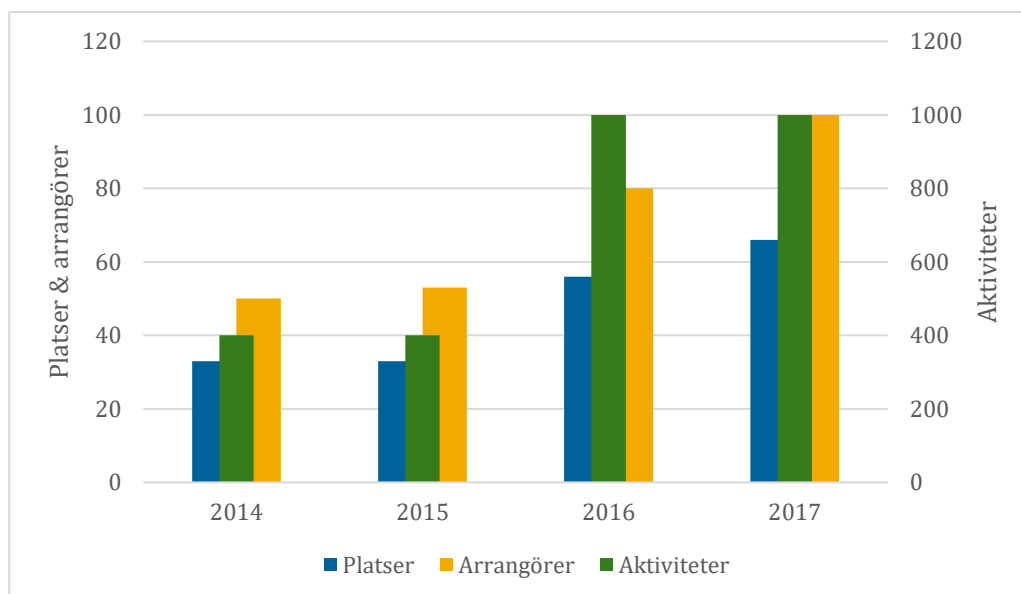
Sedan starten 2008 har evenemanget expanderats och förändrats i vissa avseenden. I figuren nedan presenteras hur antalet besökare, aktiviteter etc. har förändrats de senaste åren. Data för samtliga år finns ej tillgängligt och den statistiken som visas är baserad på en sammanställning från projektledaren från 2019.

Figur 1. Antal besökare 2013-2018

Figur 1 visar att antalet besökare har ökat. Under åren 2013-2015 var antalet besökare omkring 40 000- 45 000, och under 2016-2018 ökade denna siffra till närmare 65 000. Projektpersonal lyfter fram att anledningen till den lägre siffran 2017 (45 000) var att detta var en sommar med mycket blåst och regn.

Figur 2. Antalet besökare, arrangörer och aktiviteter

Figur 2 visar antalet platser, arrangörer och aktiviteter på den vertikala axeln, och årtalen på den horisontella axeln. Figuren visar att antalet platser där aktiviteter arrangeras under Västerhavsveckan har fördubblats mellan 2014 och 2018, från 33 till 66 platser. Antalet aktiviteter under samma tidsperiod har ökat från 400 till 1000 och antalet medarrangörer från ett 50-tal till cirka 100 arrangörer.

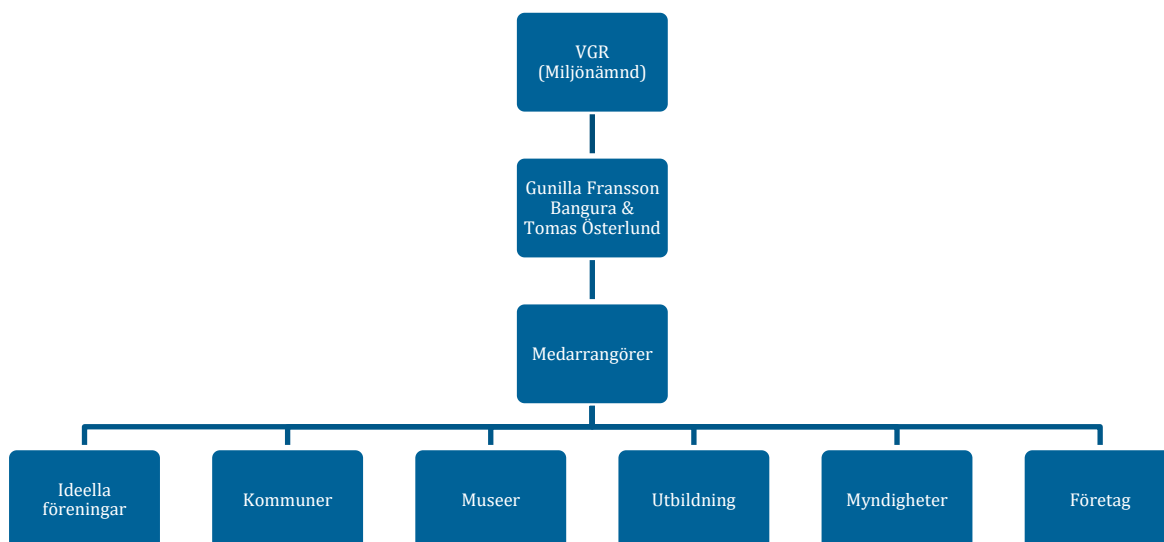
2.2 Organisation, struktur och finansiering

Västerhavsveckan är ett initiativ från Västra Götalandsregionens miljönämnd som samarbetar med bland annat universitet, kommuner, museum, företag och ideella föreningar och organisationer. Miljönämnden finansierar evenemanget med 1,6 miljoner kronor per år och dessa medel går till projektmedel, marknadsföring och bidrag till de enskilda aktörerna. Projektledaren för Västerhavsveckan är projektanställd med en tjänst som motsvarar 50 procent, och hennes ersättning ingår i dessa 1,6 miljoner.

Medverkande arrangörer kan söka 50-procentiga bidrag hos VGR med ett maxbelopp på 50 000 kronor, i övrigt ställer man upp på egen bekostnad. Av de cirka 100 arrangörer som deltog 2018 beviljades 18 bidrag av VGR för att kunna genomföra sina aktiviteter. Av dessa är ideella organisationer överrepresenterade, och kommuner samt större organisationer underrepresenterade. Detta går i linje med projektledningens policy att främst stödja organisationer med svagare egna resurser. Aktörerna genomför i samråd med projektledningen olika aktiviteter antingen i sin ordinarie verksamhet eller i form av extra-insatser.

Projektledningen består i dag av konsulten Gunilla Fransson Bangura och Tomas Österlund från VGR. Österlund har ansvarat för veckan sedan 2016, då han ersatte Per Hörberg; Bangura Fransson har varit projektledare sedan 2010. Projektledare från Halland är Caroline Karlsson från Lokalt ledd utveckling Halland och för Skåne Kristin Johansson från Leader Nordvästra Skåne, vars huvudansvar varit att samordna aktörer och aktiviteter i respektive region. Projektledningen sitter på Västra Götalandsregionen och planeringen sker genom öppna arbetsgruppsmöten till vilka samtliga arrangörer bjuds in.

Figur 3. Västerhavsveckans organisation

Västra Götalandsregionens miljönämnd ska främja en god miljö på två sätt som båda motiverar genomförandet av Västerhavsveckan:

- Som en stor organisation ska man sträva efter att vara en föregångare för andra regioner och organisationer
- Samverka med andra, som kommuner, näringsliv och organisationer, för en miljömässigt hållbar utveckling i Västra Götaland

3 Relevans och effektivitet

I detta kapitel besvarar vi följande två frågor ur förfrågningsunderlaget:

- I vilken utsträckning har Västerhavsveckan levt upp till det uppsatta syftet?
- I vilken utsträckning har de sammanlagda aktiviteterna motsvarat förväntningarna?

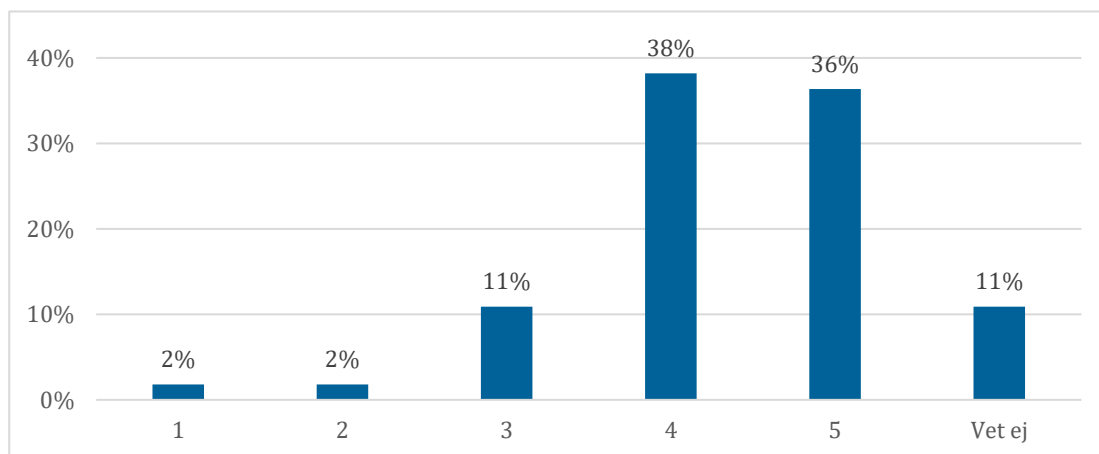
3.1 Västerhavsveckan skapar en ökad medvetenhet om havsmiljöfrågor hos allmänheten

WSP uppfattar från det samlade intervjumaterialet att medarrangörer genom Västerhavsveckan lyckas förmedla och sprida kunskap om Västerhavet till sina besökare. Kunskapshöjning är svår att mäta, men intervjuade medarrangörer beskriver att de märker en sådan höjning genom bland annat att diskussionerna som förs efter att besökare deltagit i en aktivitet har en högre kunskapsnivå än det som diskuteras innan man deltagit i aktiviteten. Vidare upplever medarrangörer att deras aktiviteter under veckan inte bara når ut till ”de redan frälsta” utan även lockar till sig personer som vanligtvis inte är intresserade, eller åtminstone ger intryck av att tidigare inte ha engagerat sig i havsmiljöfrågor. En förklaring till detta kan vara att aktiviteterna som anordnas ofta är riktade mot barn som i sin tur ”tvingar” med sig föräldrar som därmed får upp ögonen för dessa frågor.

Men det är värt att poängtera att ökad kunskap om havsmiljöfrågor är ett mjukt och svårämätbart värde som påverkas indirekt och kanske får större effekt på lång sikt – och detta är något som många medarrangörer är medvetna om. Många medarrangörer upplever dock att deras aktiviteter har förutsättningar att påverka på lång sikt: de kan fungera som en gnista som skapar ett havsmiljöintresse bland dem som tidigare varit ointresserade.

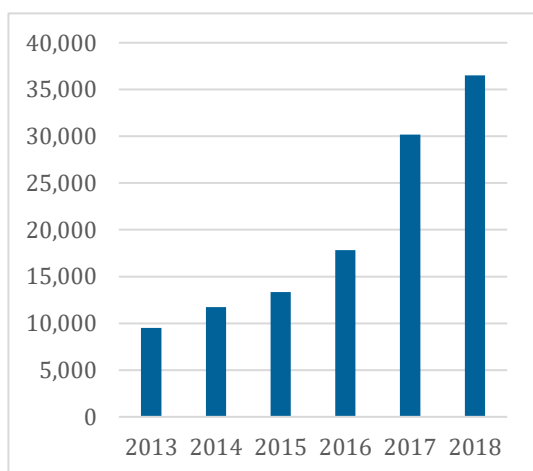
Figur 4 nedan visar att 74 procent av respondenterna svarat med värdet 4 eller 5 på en skala 1 till 5 på frågan om de upplever att Västerhavsveckan har bidragit till en ökad kunskap hos deras besökare. Värdet 1 motsvarar ”i mycket liten utsträckning” och 5 motsvarar ”i mycket hög utsträckning”.

Figur 4. I vilken utsträckning upplever du att de som har besökt ert arrangemang under Västerhavsveckan har fått en ökad kunskap gällande havsmiljön i Västerhavet på en skala 1-5? (55 svar)

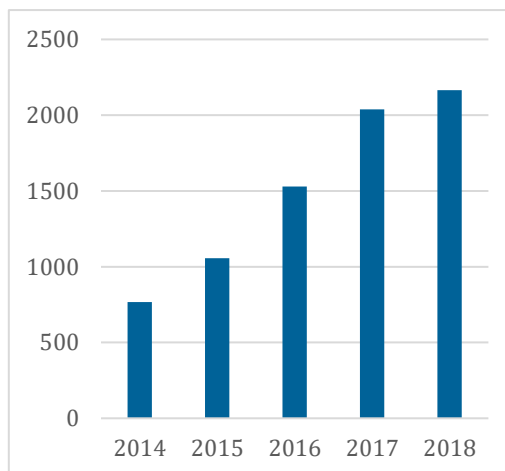

Sammanställningar från projektpersonalen visar att Västerhavsveckan har fått en ökad aktivitet på hemsidan och Facebooksidan. Detta är en tydlig indikator på att insatsen har fått en ökad synlighet bland allmänheten.

Figur 5. Besökare på Västerhavsveckans hemsida

Figur 6. Gilla-markeringar på Facebook

3.2 Deltagandet har bidragit till ökad samverkan mellan befintliga marina aktörer – och i viss mån lett till nya kontakter

Beträffande syftet att stärka och utveckla samarbeten mellan marina aktörer svarar ett flertal intervjuade medarrangörer att man samarbetar med minst en annan aktör i samband med veckan. Små och specialiserade medarrangörer tenderar att ha färre samarbeten då deras aktiviteter sällan överlappar med andras och därmed minskar fördelarna med samarbeten. En representant från en mindre ideell organisation svarade:

Vi har koncentrerat oss på vår egen verksamhet. Det var mycket jobb med själva samarbetet jämfört vad man får ut av det och mycket tjafs om pengar. Försökt samarbeta men inte funkat bra, tyvärr.

Större organisationer som arrangerar mer omfattande aktiviteter brukar däremot ha flera samarbeten med många olika sorters aktörer. Under Västerhavsveckan arrangerar de deltagande aktörerna något utöver sin ordinarie verksamhet, och detta upplever många intervjuade är anledningen till behovet att ha samarbeten med andra aktörer: när man ska testa på något nytt eller i större omfattning. Det krävs ofta hjälp och stöd från aktörer som vanligtvis bedriver sin ordinära verksamhet i just det området. Lärandet och erfarenhetsutbytet som sker genom samarbeten är av större betydelse då det görs kring något som man tidigare inte arbetat med.

På frågan gällande om Västerhavsveckan bidragit till erfarenhetsutbyte och lärande mellan ens egna verksamhet och andra aktörer svarade en respondent:

Ja, absolut. Blir ett sätt att vara lite mer effektiv. Bra på olika saker och kompletterar varandra. Blir mer av att man gör det man är bäst på. Hittar folk som kompletterar det man saknar.

Enligt de intervjuade medarrangörerna har Västerhavsveckan bidragit inte endast till stärkta samarbeten, utan också till nya. Det finns exempel på aktörer som börjat samarbeta i samband med Västerhavsveckan och sedan tagit det vidare och samarbetat i andra projekt, vilket följande citat visar:

Vi har fått vissa kontakter tack vare Västerhavsveckan. Väldigt bra plattform för oss att visa att vi finns och många kontakter som vi har började med Västerhavsveckan - framförallt museer. Men vi har också haft samarbeten utanför Västerhavsveckan som vi sedan börjat ha samarbete med under veckan.

Andra menar att Västerhavsveckan framförallt bidragit till att stärka samarbetet mellan befintliga aktörer och att samverkan stärkts ytterligare genom insatsen. Västerhavsveckan är en värdefull plattform för visa upp de samarbeten och projekt man redan har.

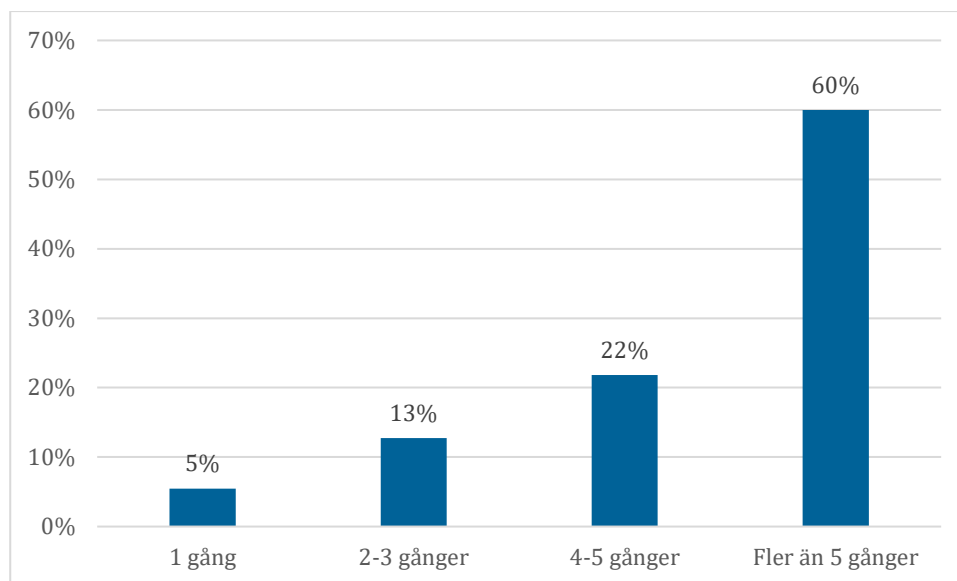
Vi får några nya kontakter så klart men vi träffar ju sådana vi redan samarbetar med. Vi har inte startat upp några projekt utifrån Västerhavsveckan.

Vi har förbättrat samarbeten med aktörer men det är samarbeten som vi redan haft, men som vi stärkt ytterligare genom Västerhavsveckan.

Figur 7 nedan visar att drygt 80 procent av enkätrespondenterna har deltagit i Västerhavsveckan mellan fyra och fem gånger. Detta bekräftar bilden att medarrangörerna

i Västerhavsveckan i stor utsträckning är sådana som ofta återkommer (eller åtminstone att det är de mest nöjda som besvarat enkäten).

Figur 7. Hur många gånger har din organisation deltagit på Västerhavsveckan?

3.3 Västerhavsveckan skapar förutsättningar att stärka marina näringar framförallt på lång sikt

Vad gäller det tredje syftet att stärka och utveckla SME-företag inom marina näringar uppfattar vi att Västerhavsveckan indirekt bidrar till detta. Vi uppfattar att detta kan ses i ett kortsiktigt respektive i ett långsiktigt perspektiv.

För att i egenskap av företag (till skillnad från förening, museum, kommun etc.) kunna delta i veckan är kravet att man ska erbjuda något extra, t ex rabatterat pris, guidning eller liknande. Då Västerhavsveckan som vi uppfattar det bara i undantagsfall ger bidrag till enskilda företag ser vi inte att detta är en primär målgrupp. Målgruppen gynnas således, i den bemärkelsen, inte direkt av satsningen.

Vi är tydliga med att det finns en miljömässig ekologisk profil t ex om ett företag erbjöd någon utflykt som ingick i deras ordinarie utbud, företagen är dock tvungna att göra något särskilt.

Västerhavsveckan utgör dock en plattform där företag kan presentera sin verksamhet, t ex mussel- eller algodlingar, nya marina livsmedel etc. Även närliggande branscher så som turismnäringen gynnas genom de utflykter, guideade turer och vandringar som arrangeras av aktörer under veckan. Genom dessa aktiviteter arbetar Västerhavsveckan med kunskapsutveckling samt attitydpåverkan t ex om hållbara marina livsmedel (t ex alger, musslor) vilket har stor potential att gynna enskilda företagare på lång sikt genom att allmänheten på lång sikt ändrar sina köpvanor vad gäller närproducerat eller alternativa marina livsmedel.

3.4 Aktiviteterna under Västerhavsveckan motsvarar aktörernas förväntningar och ligger i linje med deras värdegrund

Medarrangörerna upplever att Västerhavsveckan har en relevant profilering och att den passar in i de egna organisationernas värdegrund och kärnuppdrag. Västerhavsveckan uppfattas som ett sätt att ingå i ett större sammanhang för att kunna sprida kunskap och medvetenhet om havsmiljön och dess utmaningar.

Deltagandet är ett sätt att marknadsföra det arbete som görs i organisationens ordinarie verksamhet och en möjlighet att få massmedial uppmärksamhet för pågående projekt inom havsmiljöfrågor.

Mervärdet är ju att vi får ett bra tillfälle att visa upp aktiviteter som handlar om havsmiljön. Sedan är det en bra knypunkt för marknadsföring och roligt sammanhang att vara i, vi möter en större publik.

Andra medarrangörer lyfter fram att de brukar återanvända material/idéer samt att de ibland genomför specialaktiviteter som sammankopplas med ordinarie aktiviteter. Genom hemsidan, broschyrer och sociala medier uppfattas Västerhavsveckan som ett sätt att synas och attrahera nya besökare. Vissa medarrangörer så som museer har även besöksstatistik, och av denna kan de se att Västerhavsveckan resulterar i ett ökat antal besökare under veckan.

3.5 Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?

I tabell 2 sammanfattar vi vår värdering av utvärderingsfrågorna inom området *projektlogik och verksamhetens relevans*.

Tabell 2. WSP:s bedömning av satsningens måluppfyllelse inom relevans och effektivitet

Utvärderingsfråga	WSP:s bedömning
I vilken utsträckning har Västerhavsveckan levt upp till det uppsatta syftet? 1. Uppmärksamma och öka kunskapen om havsmiljön i Västerhavet. 2. Stärka och utveckla nya kontakter mellan olika marina aktörer, näringsliv och organisationer. 3. Stärka och utveckla SME-företag inom	Vi bedömer utifrån enkät- och intervjuunderlag att Västerhavsveckan i hög utsträckning har bidragit till syfte 1. Vidare har insatsen även i relativt hög utsträckning bidragit till syfte 2. Framförallt uppfattar vi att Västerhavsveckan stärker befintliga kontakter och endast i viss mån resulterar i nya. Detta upplever vi framförallt bero på att många aktörer arrangerar samma typ av aktiviteter varje år, vilket bidrar till att man ofta samarbetar med återkommande aktörer. Vad gäller syfte 3, bedömer WSP att detta kan få större fokus i Västerhavsveckans insatser.

Utvärderingsfråga	WSP:s bedömning
marina näringar och turistnäringen.	Vi uppfattar att Västerhavsveckan i viss utsträckning bidrar till att stärka och utveckla SME-företag inom marina näringar/turistnäringen. Genom utflykter och kunskapsutveckling inom marina hållbara livsmedel skapas förutsättningar att företag inom näringen stärks på sikt. Vi ser dock att ett större engagemang från t ex turistorganisationer och branschorganisationer skulle lyfta detta perspektiv ytterligare.
I vilken utsträckning har de sammanlagda aktiviteterna motsvarat förväntningarna?	WSP bedömer att de sammanlagda aktiviteterna i hög utsträckning motsvarar medarrangörernas förväntningar. En stor del av dessa är aktiviteter som aktörer redan arrangerar inom ramen för deras verksamhet medan andra ser dessa som en möjlighet att växla upp sådana. Merparten uppfattar vidare att deltagandet bidragit till ett ökat antal besökare till deras verksamhet eller verksamhetsområde.

4 Nyttiggörande och spridning

I detta avsnitt besvarar vi följande frågeställningar ur förfrågningsunderlaget:

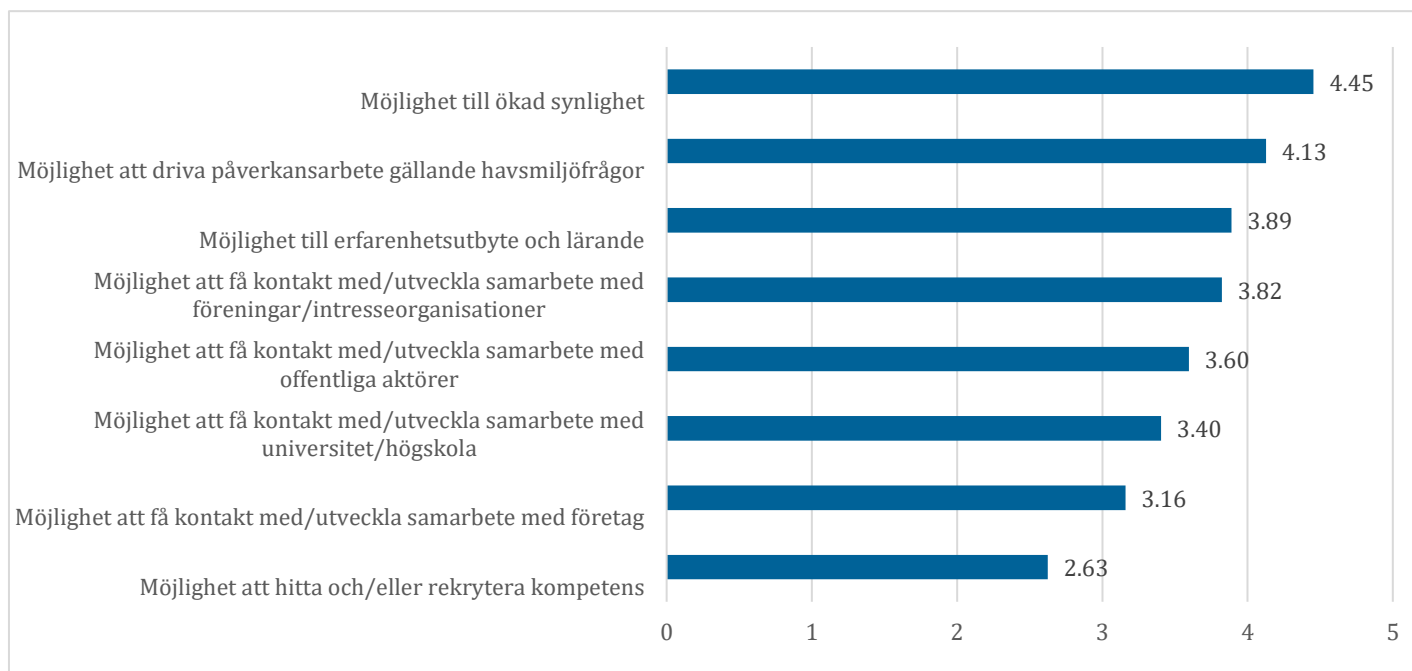
- I vilken utsträckning har genomförandet skapat ett mervärde för deltagande aktörer?
- I vilken utsträckning når Västerhavsveckan ut till intressanta aktörer som kan vara aktuella att medverka?

4.1 Deltagande aktörer bedömer att Västerhavsveckan skapar ett stort mervärde

De intervjuade medarrangörerna lyfter fram många olika mervärden med att delta i Västerhavsveckan. I detta avsnitt beskrivs de mest återkommande skälen till att man som organisation vill delta. Ett flertal av dessa har diskuterats i tidigare kapitel, och många är resonemang baserade på de rapporter som tidigare har sammanställts om Västerhavsveckan. Ytterligare material hämtas från enkäten där respondenterna uppskattade i vilken utsträckning som möjligheter till olika mervärden påverkat deras val att delta på Västerhavsveckan.

Den främsta anledningen till att respondenterna valt att delta i Västerhavsveckan är, enligt enkäten, möjligheten till ökad synlighet. Detta påstående är värderat 4,45 på en femgradig skala. Därefter upplevs möjligheten att kunna driva ett påverkansarbete gällande havsmiljöfrågor och möjlighet till erfarenhetsutbyte och lärande som viktiga anledningar. De motiv som får lägst på skalan är möjligheten till att hitta eller rekrytera kompetens samt få kontakt med/utveckla samarbete med företag samt universitet/högskola.

Figur 8. I vilken utsträckning bidrog påståendena nedan till att ni valt att delta på Västerhavsveckan? (på en skala 1-5)

4.1.1 Uppmärksamma havsmiljöfrågor

I linje med Västerhavsveckans övergripande syfte upplever berörda aktörer att insatsen bidrar till att öka intresset, kunskapen och engagemanget hos allmänheten om Västerhavet och havsmiljön samt dess utmaningar. Det gäller alltifrån kunskapshöjande aktiviteter om att bevara det marina växt- och djurlivet (utrotningshotade arter), förorening och nedskräpning i haven samt klimatförändringar. Genom aktiviteter så som krabbfisketävling och snorklingsturer uppfattar medarrangörer att de har goda förutsättningar att sprida kunskap till barnfamiljer, ungdomar samt övriga målgrupper. Några intervjupersoner beskriver det på följande sätt:

Vi sprider till exempel kunskap samtidigt som krabbtävlingarna. Vad äter krabbor, kan man prova morot som agn. Vi försöker få till näringsläran i tävlingar, vi använder trä och bomullssnöre, inga plastgrejer. Allt är helt miljövänligt, man får in miljötanket. Speciellt när det kommer till tävlingar med barn- och morföräldrar, i slutet av tävlingen är det morföräldrarna som är mest engagerade.

Vår målgrupp fick en ökad kunskap av information som de inte visste något om tidigare. På grund av att de flesta är nya i landet, en del har inte ens varit vid havet tidigare.

Vidare uppfattas Västerhavsveckan vara ett sätt att öka kunskapen om havsmiljöfrågor bland den egna personalen, vilket ofta sker när man samarbetar med andra aktörer och därmed får inblick i och kunskap om deras verksamhet. Detta kan i sin tur resultera i ett större generellt engagemang för havsmiljöfrågor då personal sprider informationen vidare i organisationen.

4.1.1 Ökad publicitet för den enskilda organisationen

Som tidigare nämnts upplevs Västerhavsveckan utgöra en plattform för ökad publicitet och marknadsföring av den egna organisationens arbete inom havsmiljöområdet.

Vi får ytterligare en arena att synas i. Att få vara med i Västerhavsveckan, att vara med i Nordstan, i Smögen, det är ett sätt synas. Till museet drar det ju folk så klart men svårt att veta vilka som kommer från Västerhavsveckan.

Publiciteten för den enskilda organisationen ökar tack vare Västerhavsveckans hemsida där medarrangörerna och deras aktiviteter presenteras med en beskrivning som ska locka till sig och informera besökare. Denna marknadsföring uppskattas av de intervjuade medarrangörerna.

Vidare kan den ökade publiciteten tänkas bidra till en förstärkt rekryteringsbas. Detta är något som lyfts fram av medarrangörer som i intervjuer beskriver hur man visar verksamhetens bästa sida under Västerhavsveckan tack vare mer påkostade aktiviteter och därmed ökar chansen till att lyckas rekrytera personal. Det gäller framförallt ideella organisationer som vanligtvis har svårare att hitta personal.

4.1.2 Uppväxling av ordinarie verksamhet genom Västerhavsveckans aktiviteter

Västerhavsveckan upplevs som ett sätt för organisationer att växla upp sina ordinarie aktiviteter samt även en möjlighet att testa nya aktiviteter som man kanske annars inte skulle genomföra. Möjligheten till finansiellt stöd samt insikten om att veckan medför ett ökat antal besökare bidrar till att organisationer ”vagar testa” initiativ/aktiviteter. Om dessa

aktiviteter blir lyckade kan organisationerna sedan använda dem i sin ordinarie verksamhet.

I en kommun har man även tagit vara på att fler medborgare befinner sig vid de kommunala badplatserna under veckan genom att dela ut frågeformulär till dessa besökare och därigenom fått svar på vad medborgare tycker om dessa badplatser samt annat relaterat till vad kommunen kan göra för att förbättra deras arbete med havet.

4.1.3 Förbättrade kontaktnät och nya samarbeten

Västerhavsveckan ger en möjlighet till att hitta lyckade samarbeten med andra aktörer som man sedan kan dra nytta av i andra sammanhang. Västerhavsveckan är ett sätt stärka befintliga kontakter med marina aktörer och även öppna för nya samarbeten eller projekt, och som en intervjuad säger:

flera av samarbetena sker bara under Västerhavsveckan. Men flera har utvecklats till något mer – allt arbete slutar inte med att Västerhavsveckan är över – arbetet fortsätter.

4.1.4 Besöksnäringen och de marina näringarna gynnas

Som nämndes i tidigare kapitel uppfattar WSP att Västerhavsveckan indirekt bidrar till att marina aktörer och turismnäringen gynnas. Även om kommersiella aktörer endast i undantagsfall söker eller får bidrag genom Västerhavsveckan utgör insatsen en viktig plattform att synas på. Detta skapar förutsättningar för ökade intäkter på kort sikt till t ex restauranger eller turismnäringen som helhet. Västerhavsveckan bidrar vidare till att uppmärksamma marina livsmedel, vilket på långt sikt kan skapa möjligheter till tillväxt och lönsamhet i branschen.

En intervjuperson lyfter fram mervärdet med att bättre engagera lokala turismmyndigheter, då detta borde vara av stort intresse för de deltagande kommunerna. Intervjupersonen menar att det här finns ett förbättringsutrymme:

Egentligen när en sådan här ambitiös grej händer då borde besöksnäringen vilja uppmärksamma detta så mycket som möjligt. Där finns det förbättringspotential. Man måste komma igång med ett intimare samarbete på plats med besöksnäringen.

4.1.5 Tillgång till en bredare målgrupp

Flera organisationer lyfter fram att de når ut till en bredare målgrupp under veckan jämfört med deras vanliga verksamhet.

Dels är det ju ett sätt för oss att nå barnfamiljer, det är inte vår målgrupp annars. På sommaren når man även folk som är på gott humör, nära vattnet. Man har lätt att nå fram med kunskapen om ämnet då.

Offentliga aktörer så som Havs- och vattenmyndigheten (HaV) och Havsmiljöinstitutet lyfter fram att Västerhavsveckan är en kanal att nå en målgrupp som de annars inte når, dvs barn och unga samt barnfamiljer.

Västerhavsveckan lockar således till sig målgrupper som vanligtvis inte brukar engagera sig i havsmiljöfrågor, och medarrangörer lyfter i intervjuerna fram att man som verksamhet blir utsatt för en ny målgrupp under veckan och att man då tränas på hur man ska arbeta med denna målgrupp i andra sammanhang utanför Västerhavsveckan. En intervjuperson menar att

När vi träffar andra målgrupper än de som vi normalt träffar lär man sig hur man kommunicerar på sätt som anpassas till den målgruppens möjligheter att ta till sig infon. Västerhavsveckan ökar den träningen!

På enkäten svarade en respondent att

Det är en bra arena för att nå målgrupper som vi annars har svårt att nå

4.1.6 Västerhavsveckan bidrar till ett påverkansarbete gentemot politiken

Västerhavsveckan skapar även förutsättningar att påverka politiken. Genom att arrangera politiska diskussioner och debatter där regionalpolitiker och andra aktörer diskuterar havsmiljöfrågor förankras diskussionen på en politisk nivå. Det lyfts dock fram från intervjupersoner att mer av dessa insatser (debatter med beslutsfattare) bör genomföras inom ramen för Västerhavsveckan med en större betoning på de utmaningar havsmiljön står inför.

Ett mervärde som en politiker lyfter fram är att ett långsiktigt engagemang för havsmiljöfrågor skapar ett förtroende hos invånare för politiker, ett förtroende som även kan spridas till andra politikområden. Samma politiker menar också att en kraftsamling för Västerhavet sätter tryck på den nationella politiska nivån med ett budskap i stil med "ta hand om ert hav". Detta kan i sin tur leda till att mer resurser läggs på havsmiljöfrågor.

4.2 Västerhavsveckan når ut till en bred målgrupp - men det finns förbättringspotential

Å ena sidan uppfattar vi utifrån kunskapsunderlag och genom intervjuer att Västerhavsveckan engagerar en bred målgrupp alltifrån offentlig verksamhet, föreningar, näringslivet, allmänhet och akademi med mera. Vi upplever att insatsen karaktäriseras av många engagerade eldsjälar som parallellt med Västerhavsveckan driver på klimatarbetet i deras respektive organisationer.

Å andra sidan uppfattar vi att Västerhavsveckan engagerar och samverkar mestadels med återkommande aktörer från år till år. Detta kanske kan förklaras av att det redan finns en god kännedom om regionens aktörer verksamma inom havsmiljöområdet och att "terrängen är sonderad". Utifrån intervjuer har många aktörer tillkommit under åren medan andra har försvunnit. En del väljer att avstå något år för att sedan komma tillbaka andra år.

I intervjuer lyfts det dock fram att det finns potential att bättre nå ut till kommuner som inte deltar, och då framförallt mindre kommuner som ofta saknar personella resurser att engagera sig tillräckligt i miljöfrågor. Idag uppfattar vi att en stor del av det arbete som görs av kommuner under Västerhavsveckan är beroende av eldsjälar. Detta är delvis en resursfråga, men det handlar också om att semesterperioden för en stor del av offentlig sektor sammanfaller med Västerhavsveckan.

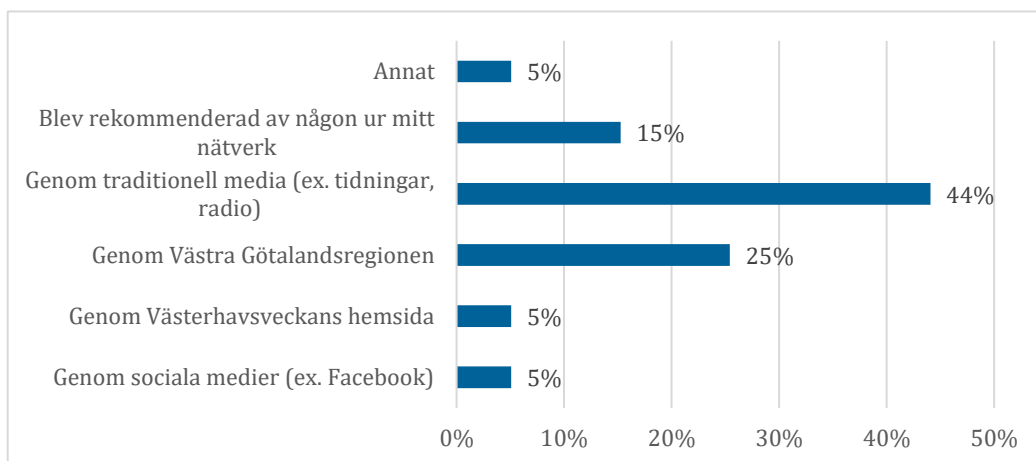
Vad jag har tänkt på är att vi inte riktigt fått med vissa kommuner. Vi borde kanske ha mer pepp till de perifera kommunerna. De hänger ofta på eldsjälar så att stötta dom lite mer kanske lite extra projektpengar.

Vi upplever dock idag, i den befintliga strukturen på VGR (Miljönämnden), att det saknas personella resurser allokerade för uppsökandeaktiviteter mot ”nya målgrupper”. Utifrån intervjuer finns det potential att bättre nå ut till bland andra följande aktörsgrupper:

- **Kommuner.** Framförallt hos mindre kommuner där förankring av dessa frågor ofta saknas på grund av brist på resurser etc.
- **Kommunala turistbyråer.** En viktig målgrupp som har varit svår att nå är kommunala turistbyråer. Det finns en bild av att denna aktörsgrupp inte ser mervärdet av Västerhavsveckan ur ett turismperspektiv.
- **Myndigheter.** Här nämns bland annat att samarbetet med HaV och Naturvårdsverket kan stärkas.
- **Militärbaser.** De som ligger längs västkusten påverkar havet i hög utsträckning och bör därmed inte isolera sig från evenemang så som Västerhavsveckan.
- **Vattenråden.** Regionala eller lokala samverkansorgan för vattenfrågor – här finns stor potential att förankra det som redan genomförs inom ramen för Västerhavsveckan.
- **Ungdomsorganisationer.** Att samverka med organisationer så som Fältbiologerna – vilka arbetar med liknande aktiviteter som de som genomförs under Västerhavsveckan t ex exkursioner, expeditioner, träffar etc.

Utifrån enkäten framkommer det att respondenterna till största delen fick information om Västerhavsveckan via traditionell media t ex tidningar och radio (se figur 9). Närmare hälften av respondenterna uppger att de har fått information om insatsen via dessa källor. Detta uppfattar vi skapar goda möjligheter att ytterligare nå ut till en bredare målgrupp.

Figur 9. Var fick du först höra om Västerhavsveckan? (59 svar)

4.3 Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?

I tabell 3 sammanfattas WSP:s värdering av utvärderingsfrågorna inom området måluppfyllelse och resultat.

Tabell 3. WSP:s bedömning av satsningens måluppfyllelse inom måluppfyllelse och resultat.

Utvärderingsfråga	WSP:s bedömning
I vilken utsträckning har genomförandet skapat ett mervärde för deltagande aktörer?	Vi upplever att Västerhavsveckan i hög utsträckning bidrar till konkreta mervärden för deltagande aktörer. Insatsen belyser ett tema som många medarrangörer har som genomsyrande värdegrund i deras arbete. Genom Västerhavsveckan och dess aktiviteter får de ökad publicitet samt en möjlighet att växla upp ordinarie verksamhet/projekt. Vidare uppfattas insatsen bidra till ökade kontaktnät samt även ha en positiv påverkan på de marina näringarna, besöksnäringen och politiken.
I vilken utsträckning når Västerhavsveckan ut till intressanta aktörer som kan vara aktuella att medverka?	Vi bedömer att insatsen i viss utsträckning når ut till intressanta aktörer som kan vara relevanta att engagera under Västerhavsveckan. Här ser vi dock att det finns förbättringspotential. Vi upplever att det saknas ett riktat uppsökandearbete mot t ex mindre kommuner som vi bedömer utifrån intervjumaterialet, upplevs som nyckelaktörer i dessa frågor. Vidare saknas ett starkare engagemang från myndigheter som t ex HaV, Naturvårdsverket, kommunala turistbyråer, ungdomsorganisationer och Vattenråden med flera.

5 De generella perspektiven

I detta avsnitt besvarar vi följande två frågor ur förfrågningsunderlaget:

- I vilken utsträckning beaktar Västerhavsveckan de generella perspektiven (jämförbarhet, miljö, internationalisering och integration)?
- I vilken utsträckning arbetar Västerhavsveckan med att bidra till Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om?

Vi har som en ytterligare analys valt att bedöma Västerhavsveckans insatser i förhållande till de mål och riktlinjer som finns inom VG 2020 då vi uppfattar detta som ett bärande regionalt styrdokument. Denna del av analysen syftar således till att svara på frågor om huruvida Västerhavsveckan dess insatser och aktiviteter ligger i linje med:

- De generella perspektiven; jämförbarhet, miljö, internationalisering och integration
- VG 2020
- Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om

5.1 De generella perspektiven

Vi uppfattar att västerhavsveckan framförallt arbetar med miljöperspektivet av de fyra perspektiven. Integration, jämförbarhet och internationalisering uppfattar vi däremot har en svag förankring i mål, projektgenomförande och aktiviteter.

5.1.1 Miljö

Projektet arbetar naturligt med frågor kopplat till miljön genom att fokusera på att uppmärksamma och öka kunskapen om havsmiljön i Västerhavet. De aktörer och medarrangörer som deltar är på många sätt drivande inom miljöfrågor överlag så som Havsmiljöinstitutet, HaV, Göteborgs Naturhistoriska museum etc.

5.1.2 Jämförbarhet och integration

Det underlagsmaterial WSP tagit del av indikerar att jämförbarhetsperspektivet har en relativt undanskymd roll i Västerhavsveckans arbete. Utifrån ansökan från 2008 beskrivs det endast att:

Projektets aktiviteter kommer att ha medverkande från båda könen och rikta sig till olika målgrupper som delvis kommer att vara mycket breda.

Vidare har könsuppdelade mål satts upp kopplat till de fåtal indikatorer som projektet har formulerat. Detta innefattar att det ska vara hälften kvinnor/hälften män på de aktiviteter som ska höja kunskapen hos olika målgrupper. Likaså vad gäller antal nya kontakter som kommer att underlätta framtida utvecklingsarbete runt Västerhavets miljö och resursanvändning, ska utfallet vara 50 procent kvinnor/50 procent män.

Av samtalen med ansvariga för Västerveckan framgår att detta är en fråga som de beaktar och arbetar med. I projektunderlaget för de som söker medel ställs också en fråga om jämförbarhet och mångfald; vissa presumtiva arrangörer skriver mer utförligt om detta, andra betydligt mindre.

Insatser görs således, men vad WSP kan bedöma saknas kontinuerlig uppföljning och diskussion kring huruvida målsättningarna (t ex könsfördelning) har nåtts i rapporter/uppföljningar. Vidare uppfattar vi att indikatorerna är vagt formulerade. Vi menar att för att jämställdhets- och integrationsperspektivet bättre ska kunna integreras i Västerhavsveckans verksamhet är det viktigt att det används i utformningen av t ex projektens mål och indikatorer, samt beskrivs och följs upp i dokumentation. Detta innebär även att stegen genomförande, uppföljning samt utvärdering alla ska vara jämställdhetsintegrerade.

I en intervju lyfter en medarrangör fram att deras aktiviteter under veckan främst riktar sig mot målgruppen SFI-elever då man bland annat arrangerar föreläsningar för SFI-klasser kring hållbarhet och havet. Medarrangören, som initierade detta på grund av att hon noterat SFI-elevens bristande kunskap om svensk havsmiljö, upplever att det var mycket uppskattat och populärt, både bland eleverna och deras lärare. Samarbetet började under Västerhavsveckan men togs vidare även vid andra tillfällen under året i form av liknande aktiviteter. Detta är således ett bra exempel på när integrationsperspektivet genomsyrar aktiviteter och visar på att det finns en efterfrågan på aktiviteter med denna målgrupp.

Uppföljning innebär i detta sammanhang att i lägesrapporter beskriva hur mål, resultat/ och effekter för jämställdhet följts upp internt och åtgärdats om de inte uppnåtts. Tidigare forskning och erfarenheter för att uppnå ett inkluderande företagsfrämjande inkluderar fyra dimensioner. Vi uppfattar att dessa även är applicerbara för Västerhavsveckan, dessa är:

- **Strukturer** (dvs representation av olika grupper i projektteam och deltagare)
- **Symboler** (dvs vilka ord och bilder som används, samt vilka förebilder som lyfts fram)
- **Relationer** (dvs hur olika grupper bemöts och interagerar)
- **Identiteter** (dvs vilka grupper som känner sig hemma i projektets fokus och aktiviteter).

Ökad inkludering inom dessa fyra dimensioner innebär att ta till vara fler människors idéer och kompetenser, utökade kontaktytor mot nya målgrupper, och en mer inkluderande utformning av de aktiviteter som arrangeras.

Detta skulle kunna innebära att man erbjuder en utbildning om jämställdhet och inkludering till projektteam och ett urval återkommande medarrangörer. Det kan handla om att projektets kommunikation utformas på ett inkluderande sätt, genom medvetna färgval och ordval i broschyrer och annan marknadsföring av aktiviteter, medvetna val av individer som lyfts fram som goda exempel, samt ökad medvetenhet om hur projektet väljer att uttrycka sig generellt.

5.1.3 Internationalisering

WSP uppfattar inte att Västerhavsveckan arbetar strategiskt med internationalisering, dvs att främja erfarenhetsutbyten med andra länder. Insatsen handlar framförallt om att arbeta med regionala aktiviteter som ökar kunskapen om marina frågor och ett hållbart Västerhav. Vi noterar att Västerhavsveckan aktivt sökt sig utanför landets gränser och utvidgats till att även innefatta regioner i Norge och Danmark. Detta uppfattar vi dock har mer att göra med deras geografiska position och anknytning till Västerhavet snarare än sprunget ur en

strategi att främja ett kunskapsutbyte, lärande och anpassning till dessa två länder – även om detta mycket väl kan bli en positiv effekt av den geografiska utvidgningen. Vi ser dock att det finns ett etablerat samarbete och erfarenhetsutbyte mellan deltagande regioner på västkusten.

I sammanhanget bör det påpekas att Västra Götalandsregionen har ordförandeskapet i Nordsjökommissionen, ett internationellt samarbete mellan regionala förvaltningar runt Nordsjön som omfattar Danmark, England, Frankrike, Nederländerna, Norge, Skottland, Sverige och Tyskland (<https://cpmr-northsea.org/>). På årskonferensen i Marstrand i slutet av juni 2019 kommer Västerhavsveckan att presenteras som ett exempel på hur man kan jobba med havsfrågor. Detta kan, menar ansvariga för Västerhavsveckan, ge ringar på vattnet.

5.2 De fyra huvudområdena i VG2020

WSP har utifrån utvärderingens resultat även översiktligt gått igenom de 32 målområden som tas upp i VG 2020. WSP kan konstatera att den samlade satsningen knyter an till flera av de utpekade områdena. I synnerhet om vi utgår från de övergripande mål som finns för satsningen samt de planerade aktiviteter som genomförs inom ramen för Västerhavsveckan. Vi har sammanfattat detta i fyra matriser för respektive huvudområde i VG2020.

5.2.1 En ledande kunskapsregion

Gällande det första området uppfattar vi att Västerhavsveckan ligger i linje med detta huvudområde framförallt med koppling till punkt ett och tre. En genomsyrande del i arbetet handlar om att stimulera kunskap, kreativitet och nyfikenhet hos olika målgrupper framförallt hos barn och ungdomar.

Tabell 4. Områden i VG 2020

Ett gott klimat för kreativitet, entreprenörskap och företagande
1. Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap 2. Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag 3. Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag

Detta uppfattar vi att Västerhavsveckan strävar att arbeta för. I avsiktsförklaringen från 2018 mellan Västra Götalandsregionen, Lokalt ledd utveckling Halland (LLUH) och Leader Nordvästra Skåne med Öresund var ett av syftena med Västerhavsveckan att ”stärka och utveckla SME-företag inom marina näringar och turistnäringen”. Vi uppfattar dock inte att Västerhavsveckan arbetar aktivt med att nå ut till företag men detta kan förklaras av att privata företag bara i undantagsfall kan söka finansiering.

Vidare arbetar projektet framförallt inom ramen för område 1 genom att främja barns- och ungdomars nyfikenhet och kreativitet detta uppfattar vi som bärande i merparten av insatsens aktiviteter.

Tabell 5. Områden i VG 2020

Internationell konkurrenskraft genom regional kraftsamling kring styrkeområden
1. Attrahera fler studenter och forskare och öka utbytet med omvärlden 2. Positionera internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer 3. Utveckla test- och demonstrationsarenor där nya idéer omsätts till praktik 4. Stimulera internationella allianser och samarbeten inom forskning och innovation 5. Stärka den stödjande infrastrukturen för en ledande kunskapsregion

Satsningen bidrar i viss del till området. Vi uppfattar att Västerhavsveckan bidrar till punkt 2 genom att insatsens aktiviteter bidrar till att stödja samarbeten mellan näringsliv, akademi och offentliga aktörer vilket i sig indirekt bidrar till internationell profilering inom området en hållbar havsmiljö. Detta visar sig även genom att delar av evenemanget har spridit sig till Norge och Danmark. Dock uppfattar vi, som vi tidigare nämnt, inte att det bedrivs ett strategiskt arbete för att främja internationaliseringsperspektivet.

Vidare bidrar Västerhavsveckan till punkt 3 framförallt inom ramen för de aktiviteter som genomförs under veckan. Medarrangörer demonstrerar ny kunskap och nya lösningar inom havsmiljöområdet till målgrupper/besökare. Barn- och skolungdomar engageras i aktiviteter för att arbeta med lösningar på samhällsutmaningar med koppling till havsmiljön.

Västerhavsveckan bidrar även indirekt till att stärka den stödjande infrastrukturen för en ledande kunskapsregion, punkt 5. Även om Västerhavsveckan inte återkommande arbetar (aktivitet har genomförts i samarbete med bl a Innovatum) med science parks uppfattar vi att insatsen främjar samverkan mellan aktörer inom VGR:s kunskapshöjande system.

5.2.2 En region för alla

När det gäller detta område bedömer WSP att Västerhavsveckan inte har detta som prioritet.

Tabell 6. Områden i VG 2020

Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingarna mellan utbildning och arbetsliv
1. Skapa en sammanhållen arena för ungas möjligheter till praktik, ferieplatser, mentorer 2. Kraftsamling på ökad samverkan mellan eftergymnasial utbildning och arbetslivet 3. Främja ett arbetsliv som aktivt engagerar sig för barn och ungdom 4. Lösa urbana utmaningar i de större städerna

Å ena sidan ser vi inte detta som ett område som har stark fokus i Västerhavsveckans prioriteringar. Å andra sidan uppfattar vi att ett flertal medarrangörer själv initierar

aktiviteter som riktar sig mot nyanlända samt individer i utsatta områden i t ex Göteborgsregionen. Dock uppfattar vi inte att det är ett prioriterat arbete i målformuleringen av Västerhavsveckans uppdrag. Projektet arbetar dock delvis kring punkt 3 genom att öka kunskapen bland barn- och unga om havsmiljön. Merparten av Västerhavsveckans aktiviteter resulterar i ökad kontakt mellan vuxna från arbetslivet och unga - där organisationer berättar om deras verksamhet.

Tabell 7. Områden i VG 2020

Livslångt lärande för ökad delaktighet och konkurrenskraft
1. Fler ska bedriva eftergymnasiala studier och avhoppet från skolan ska minska 2. Förkorta och förenkla vägen till arbetsmarknaden genom vägledning och validering 3. Effektiv kompetensförsörjning och livslångt lärande i företag och organisationer 4. Utveckla samordning inom utbildningssystemet för att möta framtidens kompetensbehov

Västerhavsveckan bidrar delvis till punkt 1 genom att stimulera nyfikenhet och kunskap om havsmiljön och samhällsutmaningar bland barn- och ungdomar samt vuxna (framförallt i egenskap av föräldrar). Detta kan indirekt bidra till minskade skolavhopp genom ökat engagemang samt visa på möjliga yrkesvägar för de äldre eleverna.

Tabell 8. Områden i VG 2020

Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet
1. Investera i transportinfrastruktur som driver regional och nationell utveckling 2. Bygga ut en kollektivtrafik som är ett föredöme när det gäller kvalitet och hållbarhet 3. Bidra till en IT-infrastruktur med hög kvalitet för alla och som främjar hållbarhet 4. Utveckla en regional framtidsbild som stödjer hållbar utveckling i Västra Götaland

WSP bedömer att satsningen inte bidrar till de tre första punkterna. Insatsen bidrar delvis till punkt 4 genom att deltagande aktörer; region, kommuner, forskningsaktörer med flera har en gemensam bild och principer för en hållbar utveckling inom ramen för en hållbar havsmiljö.

5.2.3 En region där vi tar globalt ansvar

När det kommer till området 'En region där vi tar globalt ansvar' bedömer WSP att det finns ett flertal starka kopplingar mellan Västerhavsveckans arbete och VG2020s delområden.

Tabell 9. Område i VG 2020

Ett resurseffektivt samhälle med minskad klimatpåverkan
1. Göra offentlig sektor i Västra Götaland ledande på utveckling av hållbara lösningar 2. Genomföra fler breda överenskommelser för hållbar utveckling i Västra Götaland 3. Göra Västra Götaland till modell för hållbar landsbygdsutveckling och samspel stad/land 4. Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt via affärsdriven miljöutveckling

WSP bedömer att Västerhavsveckan kopplar an till främst punkt 2 och 3.

Västerhavsveckans medarrangörer består av stiftelser, organisationer, universitet och kommuner med flera som idag arbetar i olika samverkanskonstellationer med målet att främja en hållbar havsmiljö. Vi uppfattar således att Västerhavsveckan arbetar med att främja överenskommelser mellan aktörer och bidrar till punkt 2. Västerhavsveckan bidrar direkt till punkt 3. Västerhavsveckan arbetar med att upplysa och sprida kunskap om t ex hållbar avfallshantering, biologisk mångfald, klimatförändringar med mera. Genom insatsens breda geografiska spridning uppfattar vi att stad och land-perspektivet genomsyrar arbetet starkt.

Tabell 10. Områden i VG 2020

Hållbar konsumtion som driver ansvar, utveckling och innovationer
1. Driva frågan om resurseffektiv konsumtion och kommunicera hållbara värderingar 2. Samverka kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

Vi bedömer att projektet bidrar till punkt 1 och även till punkt 2.

Västerhavsveckan arbetar strategiskt kring punkt 1 genom att ett av projektets effektmål handlar om att "öka kunskapen och förståelsen kring de miljö- och hälsovänliga effekterna av att äta skaldjur". Till detta mål genomförs aktiviteter så som möten med allmänheten etc.

5.2.4 En region som syns och engagerar

När det kommer till detta område uppfattar vi att det finns starka kopplingar till Västerhavsveckans arbete gällande att skapa mötesplatser och involvera unga människor. Vi bedömer även att insatsen bidragit till internationell synlighet bland annat genom sin spridning till Norge och Danmark.

Tabell 11. Områden i VG 2020

En ledande kulturregion och ett rikt kulturliv med fokus på barn, unga och delaktighet
1. Främja en aktiv och nyskapande kulturregion för alla i hela Västra Götaland 2. Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts, främja ungdomskultur

Västerhavsveckan arbetar konkret inom detta område speciellt med koppling till punkt 1. Detta baserat på att medarrangörer initierar aktiviteter så som exempelvis sålsafari, prova havskajak, vandra med guide, besöka en fyrplats, uppleva det marina kulturarvet, lära sig om hållbart fiske med mera för att engagera allmänheten. Arbetet bedrivs vidare i nära engagemang mellan medarrangörer och kommuner i VGR. Västerhavsveckans fokus på barn- och unga samt att skapa mötesplatser och lärande genom sina aktiviteter bidrar även konkret till punkt 2.

Tabell 12. Områden i VG 2020

Ökat utbyte med och påverkan på omvärlden
1. Öka närvaro och påverkannationellt och internationellt 2. Satsa på internationell mötesindustri, evenemang och på att stärka besöksnäringen 3. Riva gränshinder och öka samverkan med Norge, etablera region Oslo/Göteborg/Öresund 4. Driva offensiva insatser för att etablera nya arbetsplatser i Västra Götaland

Vi bedömer att projektet delvis bidrar till punkt 1 genom att vissa medarrangörer (t ex inom forskning) har naturliga kontaktnät till internationella aktörer inom miljöområdet. Det faktum att Västerhavsveckan har spridit sig till Danmark och Norge visar även på att projektet har fått ökad närvaro internationellt. Detta bidrar även till punkt 3.

Projektet bidrar även indirekt till punkt 2 genom att Västerhavsveckan är inplanerat under sommarperioden då en stor andel nationella/internationella turister besöker västkusten. Detta ligger även inom projektets målformulering "Stärka och utveckla SME-företag inom marina näringar och turistnäringen". Vi uppfattar dock inte att detta har konkretiserats i strategier eller planer mer än så.

5.3 Arbetssätt och fokusområden inom Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om

WSP har även i utvärderingen av Västerhavsveckan gått igenom de arbetssätt, fokusområden och satsningar handlingsprogrammet innehåller. WSP kan konstatera att satsningen bidrar till genomförandet av flertalet etablerade arbetssätt och målområden i programmet.

5.3.1 De fyra arbetssätten

Vi har i matrisen nedan översiktligt bedömt huruvida Västerhavsveckan arbetar utifrån de fyra etablerade arbetssätten i Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om. I avsnittet som följer har bedömningen vidare konkretiserats inom respektive fokusområde. Vi uppfattar att projektet framförallt arbetar med koppling till arbetssätt 1, 3 och 4.

1. Vi är föregångare för ett gott liv i en fossilfri framtid

Projektet bidrar i stor utsträckning till arbetssätt nummer 1. Västsvenska aktörer (t ex föreningar, kommuner, forskningsaktörer, stiftelser) genomför aktiviteter som främjar en miljömässigt hållbar utveckling inom ramen för Västerhavsveckan. Vi uppfattar även att offentlig (framförallt kommuner) sektor har en bärande roll i projektet där man genom Västerhavsveckan kan växla upp ordinarie miljöarbete genom evenemanget.

2. Vi klimatplanerar för framtidens samhällsstruktur

Vi uppfattar att Västerhavsveckan inte jobbar strategiskt inom ramen för detta arbetssätt.

3. Vi investerar i testarenor och innovationer som bidrar till utveckling och jobb

Vi bedömer att Västerhavsveckan genom sina aktiviteter på olika sätt demonstrerar ny teknik och innovationer för projektets målgrupp. Detta kan vara genom initiativ och aktörer så som Havsverkstan², Molekylverkstan och Universeum med flera. Vidare är medarrangörer så som Göteborgs universitet och Ekocentrum, aktörer som är verksamma inom lärande, kunskapsspridning och innovation inom VGR innovationssystem.

4. Vi utvecklar attraktiva samhällen där det är lätt att göra rätt

WSP uppfattar att en bärande aktörsgrupp i Västerhavsveckan är kommuner och olika kommunkonstellationer t ex 8-fjordar där kommunerna har en viktig roll i att stötta företag, föreningar och organisationer som vill initiera aktiviteter under veckan. Vi bedömer att Västerhavsveckan konkret bidrar till att skapa och främja lokala mötesplatser eller samhällshubbar genom sina aktiviteter. Inom ramen för dessa aktiviteter kommuniceras t ex betydelsen av biologisk mångfald, hållbar matproduktion, värna om det marina kulturarvet med mera.

5.3.2 Fyra fokusområden

Klimat 2030-satsningen delas upp i fyra fokusområden: 1) Hållbara transporter; 2) Klimatsmart och hälsosam mat; 3) Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster samt; 4) Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler. Det finns synergier mellan Västerhavsveckans insatser och de fokusområden och insatser som ligger inom ramen för Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om. Dock uppfattar vi att detta framförallt gäller fokusområde 2. Klimatsmart och hälsosam mat. Nedan presenteras Västerhavsveckans koppling till respektive fokusområde.

² En mobil forskningsstation som engagerar aktiviteter på olika orter för barn- och ungdomar.

Tabell 13. Klimat 2030

Fokusområden 1 – Hållbara transporter	
1.1. Klimatsmart vardagsresande där fler väljer gång, cykling och kollektivt resande	Vi uppfattar att Västerhavsveckan delvis arbetar med koppling till punkt 1.4. Dock inte inom de andra tre punkterna.
1.2. Accelererad omställning till fossilfria fordon	Genom att engagera allmänheten i aktiviteter så som salsafari, fisketurer om hållbart fiske, guidade turer om det marina kulturarvet med flera – lockas turister samt bidrar till marknadsföring om Västsverige som besöksdestination.
1.3. Effektivare godstransporter	
1.4. Klimatsmarta möten och semestrar	Kommuner, Länsstyrelse, Region, universitet och högskolor med flera är delaktiga i detta arbete.

Tabell 14. Klimat 2030

Fokusområde 2 – Klimatsmart och hälsosam mat	
	Västerhavsveckan arbetar med stark betoning inom ramen för punkt 2.1. Man arbetar på olika sätt med att diskutera och skapa lärande kring frågor t ex var fisken och skaldjuren vi äter idag kommer ifrån, vad serveras på restaurangerna idag och om 10 år och hur ens matval kan påverka klimatet och den biologiska mångfalden.
2.1. Minskat matsvinn	Projektet arbetar även inom punkt 2.2. Västerhavsveckan är en kraftsamling bland en mångfald aktörer för att driva frågor och skapa lärande om det västsvenska vatten- och fiskebruket.
2.2. Främja hållbart lantbruk	Vidare kommunicerar man om ett hållbart vattenbruk vad gäller fiskemetoder och odling av hållbara arter. Västerhavsveckan täcker upp många delar inom ramen för denna punkt.
2.3. Mer vegetariskt på tallriken	Västerhavsveckan arbetar delvis inom punkt 2.3. genom att kommunicera hur konsumtion av marina arter påverkar klimatet och havsmiljön vilket i sig kan bidra till mer vegetariska val av individer från målgrupperna.

Tabell 15. Klimat 2030

Fokusområde 3 – Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster	
3.1. Större marknad för biobaserade material och drivmedel 3.2. Tjänster och cirkulära varor 3.3. Design för en hållbar livsstil	Västerhavsveckan arbetar delvis mot punkt 3.1 framförallt kopplat till området material. Bland annat genom att man arbetar för att främja en ökad primärproduktion från den akvatiska miljön. Vidare arbetar aktörer aktivt med att kommunicera hur plastprodukter påverkar havet och att främja en ökad efterfrågan på förnybara alternativ. Inom punkt 3.2. har man genom aktiviteter arbetat för att stimulera tjänster och produkter som ger levande närsamhällen. Västerhavsveckan är i sig ett evenemang som skapar attraktivitet samt lockar invånare och besökare. Inom ramen för veckan etableras ”samhällshubbar” där människor digitalt och fysiskt tar del och sprider information om hållbarhet, havsmiljöfrågor. Man har även delvis arbetat inom ramen för punkt 3.3. genom att främja företagssamverkan mellan olika företag/branscher, där man tillsammans kan attrahera människor inom samma målgrupp till hållbara val. Vidare är Västerhavsveckan en satsning där man syftar till att stimulera, och underlätta hållbara beteenden genom olika demonstrationer initierade av en mångfald aktörer verksamma inom hållbarhetsområdet.

Tabell 16. Klimat 2030

Fokusområde 4 – Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler	
4.1. Flexibla och klimatsmarta bostäder och lokaler 4.2. Effektiv och klimatsmart renovering	WSP uppfattar inte att Västerhavsveckan arbetar inom detta fokusområde.

5.4 Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?

I tabell 17 sammanfattar WSP vår värdering av utvärderingsfrågorna inom området *de generella perspektiven*.

Tabell 17. WSP:s bedömning av satsningens måluppfyllelse inom de generella perspektiven.

Utvärderingsfråga	WSP:s bedömning
I vilken utsträckning beaktar Västerhavsveckan de generella perspektiven i sin verksamhet?	WSP bedömer att Västerhavsveckan i begränsad utsträckning arbetar med de generella perspektiven. Det finns en given och stark koppling till miljöperspektivet men ett svagt fokus på de andra tre perspektiven; jämställdhet, integration och internationalisering. Vi ser att det finns en stor förbättringspotential i att arbeta mer riktat med ett inkluderande perspektiv i marknadsföring och genomförande av aktiviteter. Med tanke på Västerhavsveckans spridning till Danmark och Norge ser vi även att det finns förutsättningar att skapa ett starkare erfarenhetsutbyte till dessa arrangörer och aktörer.
I vilken utsträckning beaktar Västerhavsveckan områden i VG 2020?	Västerhavsveckan beaktar i hög utsträckning flera av de områdena inom VG 2020 t ex en ledande kunskapsregion, en region där vi tar globalt ansvar samt en region som syns och engagerar.

Utvärderingsfråga	WSP:s bedömning
I vilken utsträckning arbetar Västerhavsveckan med att bidra till Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om?	Västerhavsveckan bidrar framförallt till arbetssätt: 1) Vi är föregångare för ett gott liv i en fossilfri framtid och 2) Vi utvecklar attraktiva samhällen där det är lätt att göra rätt. Vi bedömer att Västerhavsveckan i hög utsträckning bidrar till dessa två arbetssätt. Vad gäller de fyra fokusområden bedömer vi att insatsen bidrar till två av dessa; Fokusområde 2) Klimatsmart och hälsosam mat samt; 3) Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster. Även kopplat till dessa två uppfattar vi att insatsen i hög grad bidrar till dessa. Det diskuteras och skapas lärande kring frågor t ex var fisken och skaldjuren vi äter idag kommer ifrån, vad serveras på restaurangerna idag och om 10 år och hur ens matval kan påverka klimatet och den biologiska mångfalden. Inom ramen för förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster arbetar aktörer aktivt med att kommunicera hur t ex plastprodukter påverkar havet och hur man arbetar med främja en ökad efterfrågan på förnybara alternativ.

6 Organisationsform

I detta kapitel besvaras följande tre frågor i förfrågningsunderlaget:

- Finns det alternativa organisationsformer som är bättre än att Västerhavsveckan ligger direkt under Västra Götalandsregionens miljönämnd?
- En SWOT-analys som belyser VGR / miljönämnden som värdorganisation
- Vilka kriterier är viktiga för en lyckad värdorganisation?

6.1 Regionen upplevs som en naturlig samordningsaktör för Västerhavsveckan

Initieringen av Västerhavsveckan var i mycket en respons på det upplevt starka fokus som låg på Östersjön. Västerhavsveckan var från början därför framförallt en västkust-satsning, och har fortsatt att vara det. Några intervjupersoner menar att det faktum att "nationell" i detta sammanhang ofta har kommit att betyda "Östersjön" i sig är ett argument för att profilera Västerhavet särskilt:

När Sverige på nationell nivå jobbat med havsmiljö har det varit mycket inriktat mot Östersjön.

Tror det är mer angeläget för regionen, västkusten det är en profilgrej för regionen. Det är ett stort steg om det skulle bli nationellt. Då blir det Östersjön - Östersjön och Västerhavet - då blir det en havsmiljödag istället. Det vore ju säkert jättebra. Men då blir det en annan sak.

Regionen ses av i princip samtliga intervjupersoner som den tämligen självklare samordnaren för veckan. Samtidigt pekar några intervjupersoner på att det Västerhavsveckan kommunicerar, och ska kommunicera, är miljöfrågorna. Det ska inte vara fokus på värdorganisationen, VGR, utan på det som ska göras. Om det sedan innebär att det är VGR som driver veckan, på egen hand som fram till nu eller med ekonomiskt och/eller organisatoriskt stöd från andra aktörer, är en annan fråga. En intervjuperson uttrycker detta på följande sätt:

Frågan är inte så mycket vem vi är – snarare vad vi gör! Om man behåller varumärket gör det inget om fler är med och tillför resurser.

En annan intervjuperson resonerar kring detta på ett likartat sätt:

Det är alltid bra att tänka bort pengarna i första läget – vad vill vi uppnå? Vad vill vi? Det är de centrala frågorna, sedan kommer budgeten.

Några intervjupersoner lyfter fram risken med att det skulle kunna bli för kommersialiserat om företag håller i det. Även om det hade varit en ren miljöorganisation så kan det bli för mycket fokus på att öka uppmärksamheten på föreningen. Att en region arrangerar det inger förtroende för medarrangörerna.

Intervjupersonerna ser det alltså som naturligt att det är VGR som ansvarar för Västerhavsveckan. Få har dock synpunkter på veckans organisatoriska hemvist i VGR: det stora flertalet personer vi talat med har helt enkelt ingen synpunkt på detta. Någon menar dock att även om det är bra att Västerhavsveckan ligger på Miljönämnden kan det möjligen

innebära att veckan blir svårare att "sälja" utåt till vissa aktörer. En medarrangör påpekar att mycket handlar om ett hållbart nyttjande – levande skärgård, sysselsättning, bostäder – och frågar sig då om Miljönämnden har hela bilden eller mandatet.

Några intervjupersoner ser möjligheter att någon annan organisation skulle axla ett delansvar för veckan (ekonomiskt och/eller administrativt). I det sammanhanget är det främst Hav- och Vattenmyndigheten som nämns, även om några av de vi talat med påpekar att den myndigheten ser sitt uppdrag som nationellt, och därför inte skulle kunna eller vilja ansvara för en upplevt regional aktivitet. Den breddning av Västerhavsveckan på senare år till att även inkludera Halland och Skåne kan medföra att veckan inte bara blir en bredare angelägenhet, utan även uppfattas vara det – och skulle då kunna vara ett argument för Hav- och Vattenmyndigheten att engagera sig mer. Samtidigt skulle det internationella perspektivet kunna stärkas mer om HaV gjordes delaktig.

Samma myndighet pekas också av några enstaka intervjupersoner ut som en aktör som eventuellt skulle kunna vara att föredra som samordnande för Västerhavsveckan. En person nämner även Havsmiljöinstitutet (inom Göteborgs universitet). (Omvänt har vi även blivit varse att kunskapen om Västerhavsveckan är mycket begränsad bland flera aktörer i landet som arbetar med likartade frågor, och därför kunde förväntas ha synpunkter på eller låta sig inspireras av Västerhavsveckan.)

Frågan om alternativa organisationsformer aktualiseras av att de resurser Miljönämnden allokerar till Västerhavsveckan har varit tämligen konstanta över tid. Det är därför sannolikt att en utveckling och förstärkning av Västerhavsveckan svårligen kan finansieras den vägen. För att bredda och fördjupa Västerhavsveckan krävs ökade resurser, och för det behövs fler andra finansiärer. Ett annat alternativ som ansvariga för veckan själva funderat på är en annan organisationsform, exempelvis en ideell förening. Inga av intervjupersonerna har känt sig i stånd att mer utförligt diskutera sådana möjligheter.

Det är samtidigt viktigt att understryka att det stora flertalet intervjupersoner – företrädare för medarrangörer – framför allt ser de personer som ansvarar för veckan, och endast mindre deras organisatoriska tillhörighet. Ett citat illustrerar väl andemeningen i vad flera intervjupersoner säger:

Gunilla och Tomas sköter det bra och hade säkert skött det lika bra om de representerat en annan organisation.

6.2 SWOT-analys av Miljönämnden som värddorganisation

STYRKOR	SVAGHETER
Sakkompetens och tillgänglighet. Regionen med projektpersonal har god kompetens och kontakt med kommuner och medborgare. VGR erkänd inom den maritima forsknings- och kunskapsmiljön.	Kortsiktighet, begränsad planerbarhet. Svårt att arbeta långsiktigt när beslut om Västerhavsveckan ska arrangeras följande år bestäms i december året innan (då budgetar redan är satta).
Legitimitet och trovärdighet. Det finns en tyngd i att arbeta med dessa frågor när	Begränsade resurser och minimal organisation gör det svårt att nå nya

en stor region står bakom - miljön sätts i fokus. Regionen har en historik att luta sig mot (vet vad som fungerar och vad som inte fungerar – finns viss erfarenhet med att arbeta med miljöprojekt som innefattar hela regionen). Fokus på frågan under en (kort) tid. Man får ut budskap och information till många samtidigt. Marknadsföringen från VGR bidrar till detta. Förutsättningar till att ha mångfald bland medarrangörerna.	målgrupper och att utveckla verksamheten och erbjudandet. Bristfällig/otillräcklig uppföljning en annan bieffekt. Tidpunkten för arrangemanget begränsar. Administrativ börda. Vissa medarrangörer väljer att ej delta pga ”mycket jobb för lite resurser” Hur kan regionen övertala kommuner att ta större ansvar/initiativ?
MÖJLIGHETER	HOT
Havsmiljöfrågorna allt viktigare, uppmärksamheten ökar. Regionen har ett helhetsperspektiv. Något som påverkar Västerhavet positivt kanske påverkar något annat i regionen negativt - VGR kan väga in detta i sina beslut. Engagemanget från deltagande aktörer. Potentiella medverkande: • Skapa starkare kopplingar till nationella myndigheter • Utvecklade samarbeten med Skåne och Halland etc. • Kan ha fokus på hela regionen, inte bara Göteborg • Skapa lärande mellan kusterna	Personberoendet. Styrning och personella resurser saknas om veckan ska utvecklas och växa. Verksamheten står och faller med två personer. Breddning riskerar fokus. Splittrat evenemang med många olika aktörer med olika intressen. Halkar ifrån ursprungssyftet, risk med att göra det för brett. Uppstår konflikter som regionen har svårt att tackla - ex fiskenäring vs bevara fiskebeståndet. För mycket fokus på att uppmärksamma problem i stället för att faktiskt lösa dem

6.3 En värdorganisation bör vara kunnig och engagerad

I samtalen med medarrangörer är det vissa teman som återkommer oftare än andra då frågan om vad som är viktiga egenskaper i en värdorganisation diskuteras. I fallande ordning rör det sig om följande:

Stark projektledning. Det handlar om att kunna och vilja vara spindeln i nätet, att ha förmåga att se och stödja alla deltagare, och som håller koll på alla detaljer: "vad är det vi gör, vilka gör vad". Projektledningen bör också sköta kommunikationen och förmedla

korrekt information när den efterfrågas. Nyckelord som **erfarenhet** och **kompetens** kan ses som underrubriker eller delmängder av det goda projektledarskapet.

Engagemang. Många lyfter fram att det är viktigt att detta drivs av personer som brinner för frågan, som har ett engagemang och en entusiasm – och lyckas förmedla detta till deltagarna. Egenskaper som **tillgänglighet** och **lyhördhet** utgör beståndsdelar i detta engagemang.

Kontinuitet och stabilitet. Som medarrangör ska man kunna lita på att vårdorganisationen tänker anordna det nästa år också. Det bör finnas en kontinuitet och stabilitet över tid även vad gäller de blanketter medarrangörer ska fylla i. I detta kan även inkluderas vikten av att ha ett **tydligt mandat**, att vårdorganisationen jobbar i enlighet politiken; detta stärker möjligheterna att permanenta och utveckla verksamheten.

Ekonomiska resurser. Flera medarrangörer lyfter fram vikten av att vårdorganisationen kan erbjuda ekonomiskt bidrag till sådana som har en god idé och vill delta. Flera betonar att det inte nödvändigtvis är storleken på stödet som är avgörande (även om det för många mindre aktörer är nog så betydelsefullt), utan den signal det förmedlar att min organisation fått detta stöd, detta förtroende, från vårdorganisationen. I detta att ha tillräckliga ekonomiska resurser ingår även ett resonemang om att inte endast kvalitet utan även kvantitet – så att man får ut budskapet – är viktigt,

Vissa medarrangörer ser det som värdefullt att vårdorganisationen har **god lokalkännedom** och goda kontakter på den nivån.

Den nuvarande organisationen har ju lång erfarenhet av detta som är svår att överföra till en annan organisation. Jag har stött på och jobbat med andra liknande projekt som det har gått betydligt sämre för som haft andra organisationsformer

6.4 Analys

Västerhavsveckan bör ligga under VGR: det är en bild som framträder tydligt i det empiriska materialet. Det finns flera skäl till detta. Det första är att en offentlig aktör, med ansvar för hela regionen, skänker legitimitet åt verksamheten. Genom att det är en offentlig aktör som ansvarar för veckan ökar vidare möjligheterna att hålla fokus på det centrala uppdraget och frågorna, och undvika kommersialisering eller förflackning.

Nuvarande vårdorganisation ges närmast unisont beröm från medarrangörerna, för sitt engagemang, och för sin lyhördhet och kunnighet. Det är också slående hur medarrangörerna identifierar och lyfter fram personerna som driver Västerhavsveckan – inte organisationen. Huruvida Västerhavsveckan bör fortsätta i Miljönämndens regi eller inte är också, följdriktigt, en fråga som inte förefaller engagera medarrangörerna – åtminstone är det få av dem som har reflekterat över alternativen.

Det faktum att de personer som ansvarar för Västerhavsveckan åtnjuter ett starkt förtroende bland medarrangörer är givetvis värt att lyfta fram som en styrka, och en tydligt bidragande orsak till att veckan av flertalet ses som en framgång. Samtidigt är det en uppenbar risk förknippat med denna koncentration av det mesta som rör planering och genomförande av veckan till endast två personer. Är det vidare så att det finns ambitioner att utöka veckan, med fler eller annorlunda evenemang under veckan eller med aktiviteter under andra delar av året, då är den nuvarande organisationen uppenbart otillräcklig.

Västerhavsveckan lever väl upp till ”kravspecifikationen” på en bra värdorganisation. Ansvariga för veckan ses som kunniga, engagerade, lyhörda och entusiastiska. De har lyckats etablera en verksamhet som nu pågått i tio år, och som blivit ett återkommande inslag i ett stort antal medarrangörers årscykel. Kontinuiteten och stabiliteten i evenemanget äventyras främst av att organisationen är så liten, och att beslut om att genomföra veckan varje år fattas sent på året.

6.5 Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?

I tabell 18 sammanfattar WSP vår värdering av utvärderingsfrågorna inom området *organisationsform*.

Tabell 18. WSP:s bedömning av satsningens måluppfyllelse inom organisationsform.

Utvärderingsfråga	WSP:s bedömning
Finns det alternativa organisationsformer som är bättre än att Västerhavsveckan ligger direkt under Västra Götalandsregionens miljönämnd?	Västerhavsveckan bör även fortsatt ligga under VGR:s miljönämnd. Att en offentlig aktör står som värd ger trovärdighet till evenemanget, och är en garant för att fokus på de centrala frågorna kan behållas.
En SWOT-analys som belyser VGR / miljönämnden som värdorganisation	SWOT-analysen belyser flera dimensioner vad gäller styrkor, svagheter, utmaningar och hinder med Miljönämnden som värdorganisation. Vi upplever dock att styrkor och möjligheter på en aggregerad nivå väger tyngre än hinder och utmaningar.
Vilka kriterier är viktiga för en lyckad värdorganisation?	Stark, engagerad och erfaren projektledning, som är kompetent, lyhörd och tillgänglig är några ledord som återkommer bland de intervjuade. Värdorganisationen för Västerhavsveckan anses leva upp till samtliga punkter.

7 Framtida utmaningar

7.1 Vilka frågor i förfrågningsunderlaget besvaras?

I detta kapitel besvaras följande fyra frågor i förfrågningsunderlaget

- Vilka framtida utmaningar finns?
- Är verksamheten riggad för att möta dessa framtida utmaningar?
- Vilka framtida möjligheter ser de intervjuade parterna på utvecklingen av Västerhavsveckan?
- Skiljer sig synen åt på utvecklingen mellan aktörer i och utanför Västra Götaland?

7.1.1 Utmaningar finns på flera nivåer

En utmaning består i att fånga upp det starkt ökande intresset i samhället i stort för havsmiljöfrågorna. Det är uppenbart att en vecka om året, med en liten organisation och relativt begränsade resurser, inte utgör ideala förutsättningar för att hantera ett mycket stort och komplext problemområde. Havsmiljöfrågorna har nu, sedan endast några få år tillbaka, en aktualitet av ett helt annat slag än tidigare. Detta ställer ökade krav på Västerhavsveckan, om man med denna vill fortsätta ha ett fokus på havsmiljön och samtidigt erbjuda en bredare målgrupp aktiviteter och kunskap som är aktuella och relevanta. Och, som en intervjuperson uttrycker det:

Det är svårt att göra miljöförstörelse till någon rolig aktivitet!

En annan intervjuperson resonerar kring detta på ett likartat sätt:

Kanske om man skulle ha ännu tydligare havsmiljöinriktning och fokus på biologisk mångfald. Kanske koppla mer till vattendagarna. HaV har ju de dagarna i juni.

Flera intervjupersoner ser ett behov av att involvera fler aktörer. Kommuner och ideella organisationer deltar redan nu, men långt ifrån i den utsträckning som borde vara möjlig. Detta är också något som ansvariga för Västerhavsveckan är väl medvetna om, men detta utåtriktade arbete i syfte att fånga in fler medarrangörer är tidskrävande; de knappa resurser värdorganisationen har för veckan är en stark begränsning. Andra intervjupersoner identifierar andra typer av aktörer som det vore värdefullt att involvera i veckan; exempel som nämns är militärbaser och andra stora myndigheter längs kusten.

Flera intervjupersoner lyfter fram att mer tid och uppmärksamhet behövs för dessa frågor. En vecka i augusti är inte tillräckligt – frågorna behöver leva hela året (genom nyhetsbrev, läromaterial och skolaktiviteter, föreläsningar etc.). Det finns uppenbarligen ett behov av och en efterfrågan på aktiviteter och information utanför själva veckan då evenemanget genomförs. Utmaningen är densamma som tidigare nämnts: att kunna allokera de resurser som krävs. Om VGR inte har möjlighet till detta blir det nödvändigt att intensifiera ansträngningarna att attrahera medfinansiärer.

En annan utmaning är att det finns olika intressen bland de aktörer som deltar, eller som potentiellt skulle kunna delta. Det kan till exempel handla om fiskenäring mot föreningar som vill minska på fisket. Hur ska arrangörerna hantera en situation när

utfiskningsproblemet möter fiskenäringen? Detta kan dock samtidigt utgöra en möjlighet till att väcka debatt; VGR, som organisation och företrädare för det offentliga är bättre rustad än andra organisationer för detta. Några intervjupersoner menar att det finns ett behov – och en utmaning i - att se Västerhavsveckan, i ett större perspektiv. En beskriver det på följande sätt:

Jag antar att regionen oftast är mest intresserad av tillväxt och kunskap. Baserat på detta finns en utmaning i att det är svårt att koppla samman det som de som vet mycket om havet i detalj säger till hur man ska använda sig av havsmiljön (användandet av havsmiljön kan exempelvis vara exploateringen av kusten, fisket eller strandskyddet). Det kan uppstå konflikter om man inte kopplar samman detta på ett bra sätt.

Sedan är det uppenbart så att det inte är tillräckligt att höja medborgarnas medvetenhet för havsmiljön under en vecka för att havet ska må bättre. Västerhavsveckan kan här på sin höjd bidra med att uppmärksamma frågan.

7.1.2 Verksamheten är inte riggad för att möta stora utmaningar

Som vi konstaterat tidigare är Västerhavsveckan ett mycket uppskattat arrangemang, och något som många medarrangörer engageras av och ser fram emot. Från VGR:s sida hanteras planeringen och genomförandet av veckan i stor utsträckning av endast två personer, på deltid. Redan nu är därför verksamheten mycket personberoende, och organisationen tydligt underkritisk om ambitionen är att kunna utveckla verksamheten.

Flera medarrangörer menar att det behövs ett mer långsiktigt tänk kring Västerhavsveckan. Det bör sättas upp mål inte endast på de aktiviteter som genomförs under själva veckan, utan även sådana som försöker fånga in målsättningen med veckan. Återrapporteringen från de aktörer som erhåller bidrag för att genomföra en aktivitet är huvudsakligen på enkel kvantitativ nivå; man återrapporterar sådant som är relativt lätt att mäta. Detta bör man förvisso fortsätta att göra, givet att denna information tas om hand av värdorganisationen och utgör värdefull input inför planeringen för nästa år. Frågan är också vilka andra mätvärden än de som nu används som kunde vara av värde för värdorganisationen och medarrangörer.

Flera påpekar vidare att Västerhavsveckan har en kort planeringshorisont. Beslut om att genomföra veckan fattas i regel sent på året, då flera organisationer redan satt sin budget för nästkommande år. Detta gör det svårt att utveckla verksamheten och går i linje med vad en enkätrespondent svarade på frågan om det finns några förbättringsmöjligheter:

Tidigarelägg ansökan om stöd för projekt så vi som organisation kan arbeta med en tydligare framförhållning i vår verksamhet. Det skulle medföra att vi på ett smidigare sätt skulle kunna skapa spännande och intressanta arrangemang med hög anknytning till havsmiljöfrågorna.

7.1.3 Framtida möjligheter

Flera förslag har i intervjuerna kommit upp på sådant som skulle kunna göras inom ramen för Västerhavsveckan, eller under dess paraply. Dessa idéer beskrivs här, i fallande skala efter hur vanligt förekommande dessa förslag varit i intervjuer.

Många intervjupersoner efterlyser aktiviteter även utanför den kalendervecka då Västerhavsveckan genomförs. Flera efterfrågar mer information och material på hemsidan för lärare och skolor, och detta är något som ansvariga för veckan själva också skulle vilja utveckla i mån av tid. Här kompletterar några intervjupersoner med förslag på frågor kunde

väljas ut för att jobba mer med under hela året, med forskningsinstitut och andra: plast i havet, främmande arter, energi från havet med mera.

Kontinuitet, i teman och typ av aktiviteter. Flera intervjupersoner resonerar kring aspekter som rör igenkänning och veckans bild utåt. Det kan då vara klokt att ha ett återkommande fokus, där man vänder sig med samma information till andra målgrupper. Ur ett kommunikationsperspektiv är det bättre att ha en fast repertoar från år till år, kring vilken utvecklingar och särskilda insatser kan utvecklas. Det blir bättre kvalitet om man kan samlas runt färre frågor: man kan då uppmärksamma någonting mer. Det är ett mer effektivt sätt att kommunicera och skapa en identitet för veckan, snarare än att välja ett helt nytt tema för varje år.

Även om politikerdebatter har genomförts inom ramen för Västerhavsveckan (däribland två stycken under 2018) menar flera intervjupersoner att insatsen bör ha mer fokus på att väcka debatt och nå uppåt, mot politiker på lokal och regional nivå. I det sammanhanget föreslår en person att man kan anordna politikerdebatter för att få med beslutsfattare, även på lokal nivå. Dessa debatter ska då ha en tydlig koppling till de aktuella teman som Västerhavsveckan fokuserar på.

Någon intervjuperson nämner Havs- och vattenforum som HaV arrangerar årligen i Göteborg, och menar att det borde finnas synergier att bygga vidare på mellan dessa två evenemang.

Flera intervjupersoner tar upp det faktum att veckan har breddats geografiskt som något positivt. Detta skulle, enligt en person, kunna utvecklas ytterligare genom några seminariedagar per år, där varje region får ansvara för en dag, med deltagande från företag, organisationer och kommuner. Detta skulle kunna leda vidare från den gemensamma grunden att alla regioner (VGR, Halland, Skåne, Norge och Danmark) vill arbeta i samma koncept, till att man träffas och diskuterar gemensamma frågor.

Avslutningsvis förtjänar det att upprepas att det finns en utmaning i att kommunicera komplexa frågor – det är svårt att sälja in hos allmänheten. Det är viktigt att de teman som Västerhavsveckan väljer är roliga och intressanta, för att locka en publik - men det är fortfarande allvarliga frågor.

7.2 Sammanfattande matris – hur besvaras frågorna?

I tabell 19 sammanfattar WSP vår värdering av utvärderingsfrågorna inom området *framtida utmaningar*.

Tabell 19. WSP:s bedömning av satsningens måluppfyllelse inom framtida utmaningar.

Utvärderingsfråga	WSP:s bedömning
Vilka framtida utmaningar finns?	Havsmiljön är ett område som uppmärksammas allt mer, vilket också ställer större krav på Västerhavsveckan att möta dessa. Fler aktörer, och typer av aktörer, behöver engageras i veckan. De resurser Västerhavsveckan har att tillgå begränsar kraftigt de möjligheterna.

Utvärderingsfråga	WSP:s bedömning
Är verksamheten riggad för att möta dessa framtida utmaningar?	Nej. Organisationen är liten, och beroendet av ett litet fåtal personer är starkt. Tillgängliga resurser räcker för att fortsätta på nuvarande ambitionsnivå, men inte för mer än så.
Vilka framtida möjligheter ser de intervjuade parterna på utvecklingen av Västerhavsveckan?	Aktiviteter även utanför själva veckan, för att utveckla interaktionen med exempelvis forskare. Även didaktiskt material på hemsidan, för lärare. Några vill också se större kontinuitet i teman och typ av aktiviteter.
Skiljer sig synen åt på utvecklingen mellan aktörer i och utanför Västra Götaland?	Intervju och- enkätmaterial tyder på en relativt samstämmig bild av ovanstående. Insatsen idag är relativt oförändrad från år till år förutom att fler arrangörer och aktiviteter läggs till.

8 Slutsatser och rekommendationer

WSP:s samlade bedömning är att Västerhavsveckan i stort har stor legitimitet hos medarrangörer. Vi menar också att projektet har en ändamålsenlig organisation med VGR och miljönämnden som en central aktör i arbetet. Vi ser också att de kompetenser som finns i projektorganisationen är mycket väl anpassade efter projektets syfte och har stor betydelse för Västerhavsveckans framgång och legitimitet hos kommuner, företag och organisationer i Västra Götalandsregionen och angränsande regioner. WSP menar vidare att Västerhavsveckan hittills har arbetat med en imponerande bredd av aktiviteter och har nått ut till många olika aktörer men framförallt på lokal och regional nivå. Följande avsnitt summerar våra slutsatser.

8.1 Slutsatser

Uppskattat arrangemang med ett stort antal årliga deltagare

WSP uppfattar utifrån enkät- och intervjuunderlag att Västerhavsveckan fungerar mycket väl, och intervjuerna visar som nämnts på ett högt förtroende från medarrangörerna för varumärket Västerhavsveckan. Antalet medarrangörer och aktiviteter ökar genomsnittligt för varje år och insatsen har även utvidgats till andra regioner.

Stort förtroende för projektansvariga

Återkommande reflektioner från intervjuerna är att Västerhavsveckan drivs av eldsjälar med ett stort engagemang och passion för klimatfrågor. Evenemanget har etablerat väl fungerande former för såväl planering som genomförande, och tar framgångsrikt tillvara på erfarenheter från tidigare år. Samtidigt som engagemanget från projektansvariga är en uppenbar styrka – vilket det stora flertalet intervjupersoner också betonar – ser vi även att det resulterar i en mycket personberoende verksamhet; vad händer om en av de två byter tjänst eller blir sjukskriven?

Värdorganisationen har legitimitet och tyngd

Att en offentlig aktör som VGR står som värd ger trovärdighet till evenemanget, och det uppfattas även vara en garant för att fokus på de centrala frågorna kan behållas. VGR:s värdskap ger legitimitet och tyngd; var i den organisationen sedan värdskapet kan eller bör ligga är inte en fråga som engagerar medarrangörerna.

Tydlig koppling till regionala strategier

Det finns en tydlig koppling mellan Västerhavsveckan och regionala strategier; VG 2020 och Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om.

Svagt arbete vad gäller jämställdhet, integration och internationalisering

WSP bedömer att Västerhavsveckan i begränsad utsträckning arbetar med jämställdhet-, integration- och internationaliseringsperspektiven i genomförandet. Miljömässig hållbarhet rör själva kärnan i Västerhavsveckans verksamhet, men strategier, mål och engagemang för de resterande tre perspektiven uppfattar vi saknas.

Momentum i klimatarbetet skapar förutsättningar för Västerhavsveckan att engagera en bredare målgrupp. De frågor som Västerhavsveckan berör ökar i aktualitet på ett annat sätt än vad de gjort tidigare. Klimatdebatten är en högt prioriterad fråga i media och även en viktig fråga för väljare och allmänhet. Engagemanget för frågorna borde därför vara säkrat, och det borde även kunna öka möjligheterna att få med fler och andra aktörer så som mindre kommuner.

Västerhavsveckan når ut till många återkommande aktörer men desto mindre till andra ”utanför kretsen”

Vår bild är att Västerhavsveckan engagerar och samverkar mestadels med återkommande aktörer från år till år. Utifrån intervjuer förstår vi att många aktörer har tillkommit under åren medan andra har försvunnit. En del väljer att avstå något år för att sedan komma tillbaka andra år. Vi upplever att kännedomen om satsningen är relativt begränsad till regionen och de aktörer som deltar. Vi ser en potential i att kommunicera insatsen utomregionalt för att få bättre synlighet, inspirera och skapa synergier till liknande satsningar.

Begränsade resurser utgör ett tillväxthinder

De resurser som allokeras till Västerhavsveckan är små i förhållande till de ambitioner som flertalet lyfter fram att Västerhavsveckan bör kunna ha och skulle kunna uppnå. Vi bedömer utifrån underlaget att det skulle behövas en stabilare bas att stå på vad gäller längre framförhållning och större personresurser för att kunna driva på ett mer strategiskt arbete med t ex att nå ut till en bredare målgrupp. De personer som arbetar med Västerhavsveckan är mycket engagerade och uppskattade, men de är få och ägnar endast en del av sin tid till detta. Projektledaren är dessutom underkonsult, och engageras från år till år under den del av året som verksamheten ska planeras och genomföras. Detta är uppenbart inget som gynnar förutsättningarna att kunna arbeta mer långsiktigt med veckan. Det kan också hävdas att den signal som sänds till omvärlden att detta evenemang drivs av en extern underkonsult inte är optimal.

Tidpunkten för Västerhavsveckan medför vissa begränsningar

Tidpunkten för insatsen medför vissa begränsningar i förhållande till vilka målgrupper man har möjlighet att nå. Om det finns ett intresse att nå ut till fler skolor eller få till ett ökat deltagande från högskolan då bör man initiera insatser även utanför själva veckan. Detta uppfattar vi dock att projektansvariga är väl medvetna om, och något man strävar efter. Projektledarens projektanställning och begränsade tid gör dock detta svårt.

8.2 Rekommendationer

Nedan följer ett antal rekommendationer baserade på vår utvärdering. Observera att detta är WSP:s rekommendationer.

Tydligare fokus på horisontella perspektiv som jämställdhet och integration

Utvärderingen visar på att frågor som rör jämställdhet, integration och internationalisering inte har en självklar ställning i det praktiska arbete som Västerhavsveckan driver. Givet de prioriteringar som VGR och har vad gäller jämställdhet och integration är detta en viktig fråga att synliggöra och uppmärksamma i Västerhavsveckans fortsatta arbete. Vi uppfattar

att mål, indikatorer kan förtydligas kopplat till dessa perspektiv samt även funderingar hur detta kan integreras i kommunikationsmaterial, filmer etc.

Utveckla strategier för att nå ut till andra målgrupper

Det finns en medvetenhet bland projektansvariga att Västerhavsveckan inte når ut till alla man vill nå ut till, att det finns många aktörer som borde vara intresserade av att delta som inte gör det. Ansvariga för Västerhavsveckan har försökt involvera flera typer av aktörer, som exempelvis ungdomsorganisationer, utan att lyckas. I stor utsträckning stavas anledningen till detta de bristfälliga resurser som projektorganisationen har. Detta pekar på ett behov av en analys varför vissa väljer att inte vara med, vilket kan utgöra ett underlag för en strategi för vilka målgrupper man faktiskt vill nå ut till, primärt och sekundärt, och hur detta kan göras.

Se över dokumentation och uppföljning för att minska personberoendet

Vi bedömer att Västerhavsveckan bör se över dokumentation och uppföljning. Framförallt ser vi ett behov av tydligare kvantitativ dokumentation av aktiviteter och indikatorer kopplade till de generella perspektiven. Omfattningen och ambitionsnivån här bör dock tydligt anpassas efter den kapacitet som finns att ta till sig och hantera informationen.

Se över formerna för Västerhavsveckans projektpersonal

Som vi noterat anlitas projektledaren årligen under en period som underkonsult. Detta försvårar möjligheterna att arbeta långsiktigt med veckan, och ger snarast intrycket att detta ses som en mindre viktig verksamhet.

Skapa synergier mellan Västerhavsveckans aktiviteter och andra initiativ som pågår under hela skolåret

Vi är medvetna om att diskussionen om när veckan lämpligen ska äga rum har förts och förs, och det finns goda argument för den lösning som valts. Dock vore det önskvärt att hitta kopplingar till andra aktiviteter och initiativ, för att ytterligare sprida kännedomen om Västerhavsveckan och det som veckan verkar för.

Västerhavsveckan bör även fortsatt ligga under VGR:s miljönämnd

Att en offentlig aktör står som värd ger trovärdighet till evenemanget, och är en garant för att fokus på de centrala frågorna kan behållas. Ytterst få har synpunkter på var i VGR evenemanget lämpligen bör ligga, men ingen ifrågasätter heller att miljönämnden är rätt plats.

Utökade personresurser för planering och genomförande av Västerhavsveckan är avgörande för att ovanstående punkter ska kunna förverkligas.

Bilaga: Enkät till medarrangörer för Västerhavsveckan

Stort tack för att du tar dig tid att besvara enkäten. Den är en viktig del i Kontigos uppdrag att utvärdera Västerhavsveckan Tryck på nästa för att komma till frågorna!

Vilken typ av organisation tillhör du?

- Företag ☐
- Universitet/högskola ☐
- Offentlig aktör ☐
- Förening/intresseorganisation ☐
- Annat nämligen: ☐

Vad uppfattar du är syftet med Västerhavsveckan?

.....

.....

.....

Hur väl anser du att Västerhavsveckan lever upp till det syftet?

Vänligen ange ditt svar på skala 1-5 där 1=inte alls och 5= mycket väl

- 1 ☐
- 2 ☐
- 3 ☐
- 4 ☐
- 5 ☐

Var fick du först höra om Västerhavsveckan?

Genom sociala medier
(ex. Facebook) ☐

Genom
Västerhavsveckans
hemsida ☐

Genom Västra
Götalandsregionen ☐

Genom traditionell
media (ex. tidningar,
radio) ☐

Blev rekommenderad
av någon ur mitt
nätverk ☐

Annat nämligen: ☐

Hur många gånger har din organisation deltagit på Västerhavsveckan?

1 ☐

2-3 ☐

4-5 ☐

Fler än 5 ☐

Vilken är den främsta anledningen till ert återkommande deltagande?

.....

.....

.....

Har ni fått någon finansiering av Västra Götalandsregionen i samband med Västerhavsveckan?

Ja ☐

Nej ☐

Har inte sökt finansiering ☐

Hade ni deltagit på Västerhavsveckan om ni inte hade fått finansiering?

Ja ☐

Nej ☐

Vet ej ☐

Kommentar:

.....

.....

.....

I vilken utsträckning bidrog påståendena nedan till att ni valt att delta på Västerhavsveckan?

Vänligen ange ditt svar på skala 1-5 där 1=i mycket låg utsträckning och 5=i mycket hög utsträckning

	1	2	3	4	5	Ej relevant
Möjlighet att uppmärksamma och öka kunskapen om havsmiljön i Västerhavet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet att driva påverkansarbete gällande havsmiljöfrågor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet till erfarenhetsutbyte och lärande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet att få kontakt med/utveckla samarbete med universitet/högskola	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet att få kontakt med/utveckla samarbete med företag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet att få kontakt med/utveckla samarbete med offentliga aktörer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet att få kontakt med/utveckla samarbete med föreningar/intresseorganisationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet att hitta och/eller rekrytera kompetens	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet till ökad synlighet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vilken eller vilka är den primära målgruppen för ert arrangemang under Västerhavsveckan?

.....

.....

.....

I vilken utsträckning upplever du att de som har besökt ert arrangemang under Västerhavsveckan har fått en ökad kunskap gällande havsmiljön i Västerhavet?

Vänligen ange ditt svar på skala 1-5 där 1=i mycket liten utsträckning och 5=i mycket hög utsträckning

1 ☐

2 ☐

3 ☐

4 ☐

5 ☐

Vet ej ☐

Kommentar:

.....

.....

.....

I vilken utsträckning bedömer du att deltagandet på Västerhavsveckan har...

Vänligen ange ditt svar på skala 1-5 där 1=i mycket låg utsträckning och 5=i mycket hög utsträckning

	1	2	3	4	5	Ej relevant
Bidragit till erfarenhetsutbyte och lärande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Förstärkt ert påverkansarbete gällande havsmiljöfrågor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvecklat samarbete med universitet/högskola	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvecklat samarbete med företag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvecklat samarbete med offentliga aktörer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvecklat samarbete med föreningar/intresseorganisationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Höjt kompetensen i den egna organisationen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ökat er synlighet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hur värderar du den samlade nyttan för din organisation av att ha deltagit på Västerhavsveckan i förhållande till den kostnad ni har haft av att delta?

Vänligen ange ditt svar på skala 1-5 där 1=Mycket liten nytta i förhållande till kostnaden och 5=Mycket stor nytta i förhållande till kostnaden

1 ☐

2 ☐

3 ☐

4 ☐

5 ☐

Vet ej ☐

Kommentar:

.....

.....

.....

I vilken utsträckning bedömer du att Västerhavsveckan har stärkt det generella arbetet för havsmiljön i regionen?

Vänligen ange ditt svar på skala 1-5 där 1=inte alls och 5=i högsta grad

1 ☐

2 ☐

3 ☐

4 ☐

5 ☐

Vet ej ☐

Ge gärna ett konkret exempel:

.....

.....

.....

Om du fick möjlighet att ändra/förbättra någonting gällande Västerhavsveckans organisering, vad skulle det i så fall vara?

.....

.....

.....

Finns det frågor som du anser att Västerhavsveckan borde belysa eller belysa i högre uträckning?

.....

.....

.....

Tack för din medverkan!

2019-06-04

Dokumentnamn: Utvärdering av Västerhavsveckan

Kontaktperson: Monica Emanuelsson, Koncernkontoret, Data och analys

Du kan ladda ner fler exemplar från www.vgregion.se/analysportalen

